

47

RADIO

**„Radio käsiraamat“
on hädatarvilik
igale raadio-
kuulajale.**

**Hind
3 krooni**

**Viini
kenamaid
ehitusi**

**Klassilisi stiili
parlamendi-
hoone ühes
Minervakaevuga**

8.—14. novembrini 1931

Hind 10 s

Mida pakub käesolev nädal raadios huvitavat

Pühapäevast jumalateenistust kuuleme Tallinnast Jaani kirikust, jutlustab õpetaja Sternfeldt, ja Tartust Pauluse kirikust, jutlustab õp. Habicht.

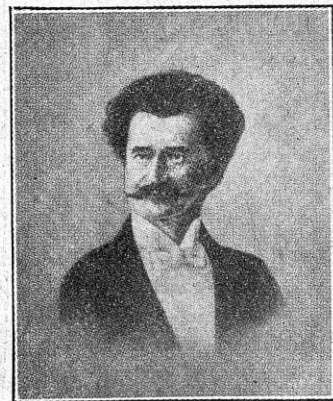

FRANZ PETER SCHUBERT,
kelle helitööd kantakse ette kolmapäevasel kontserdil.

Lõunane kontsert on pühendatud kergesisulisele muusikale, mida kannab ette ringhäälingu orkester. Kell 19.00 on nähtud ette huvitav ülekanne, nimelt autorite tund. Esineb Albert Kivikas katketega oma uuest romaanist „Veksli-võltsija“. Muusikalises osas kuuleme Tallinna Meestelaulu Seltsi ettekandeid heliplaadelt ja orkestrilt mõ-

dunud nädala kaunimaid muusikapalu. Õhtu huviküllasemaks ettekandeks kujuneb kahtlemata K. Savi kompileeritud operett „Äiamamma kunstnikud“. Esinevad: Hilda Gleser, Milvy Laid ja Konstantin Savi. Moodsat tantsumuusikat kuuleme „Estonia“ Valgest saalist.

Esmaspäevane kontsertosa pakub meile vaimulikku muusikat. Nimelt on Jaani kirikus kell 20.05 järjekordne vaimulik kontsert. Kavas on instrumentaal- ja vokaalettekandeid. Seletusi annab prof. Topman. Pärast vaimulikku kontserti kuuleme heliplaadidelt A. Dvoraki tshellokontserti, opus 104. Esitavad Emanuel Feuermann ja Berliini riigiorkester M. Taube juhatusel.

JOHANN STRAUSS,
populaarseim Austria helilooja.
Tema töid kantakse ette kolmapäevasel kontserdil.

Teisipäevasel kergesisulisel kontserdil, mida juhatab M. Prokofjeff, esineb külalisesena soome bass-baritonilaulja Oiva Rapeli.

Keskpäeval kõneleb dr. Hj. Mäe tänapäeva Austria üle. Ühtlasi on ka muusikalise matka peatus ette nähtud Austrias, mille tõttu ka kogu

kontsert on pühendatud Austria heliloojale. Õhtu kavas on Schuberti, Johann Straussi, Josef Lanneri, Suppé ja teiste helitööd. Kaastegevad on ringhäälingu orkester ja solistidest K. Savi, Hubert Anton ja Milvy Laid.

Reedel kuuleme solistide ja orkestri ettekandeid Pool tundi on pühendatud solistidele, kus esinevad Fr. Nikolai (klaver), R. Palm (viul) ja Irma Osolin-Breitenstein (sopr.), kes kannab ette vanu heebrea palve- ja rahvalaule, mis peaksid raadiokuulajaid oma algupärasuse pärast eriti huvitama.

V. NEGGO,
kes esineb neljapäevasel vaidlusõhtul.

Laupäeval kell 19.30 kõneleb „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak teemal: Kauge-Ida Balkan. Orkester kannab ette kergesisulisi muusikapalu. Samuti ka instrumentaalsolistid nagu Arnold Sepp (flööt) ja Aug. Karjus (tshello) esitavad mõningaid palu. Vana tantsumuusikat kuuleme tuntud triolt (Salong, Oja, Kärt), kuna moodsat tantsumuusikat kantakse üle Dancing-palace'ist „Gloria“. Mängib Kurt Strobel ja tema orkester.

Tallinn läheb üle uuele lainele

Rahvusvahelise Ringhäälingute Liidu ametliku teate järele vabastas Torino saatja 27. okt. Tallinna ametliku laine. Kui see teade kontrollimisel tõele vastab, siis läheb Tallinn kohe üle oma õigele lainele, s. o. 296,1 meetrit. Kui läheks korda Tallinna lähedalt tõrjuda eemale ka Limogeni ja Koshicet, siis peaks Tallinna kuuldavus olema täiesti rahuldav. Jaama kuuldavusest uuel lainel palub „Radio“ toimetis raadiokuulajail lahkesti teatada.

Tellimishind:

aastas . . .	Kr. 4.50
6 kuud . . .	2.40
3 " . . .	1.20
1 " . . .	0.40

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid

RAADIO

ÜLERIIKLISE EESTI RAADIOÜHINGU HÄÄLEKANDJA

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, ETK Lai 41. Telef. ETK 32
Avatud kella 11—1

Kuulutuste hind:

kuulutuste osas	6 senti mm
teksti ees	8 " "
tekstis	10 " "
saatekavas	12 " "

Hind arvatud kuulutuste veeru lainuse järele

Nr. 47

7. novembril 1931

I aastakäik

IV Eesti raadionäitus

Dipl. ins. F. Cibrei

(Lõpp)

Tartu Telefonivabriku 3-lambiline „Nadir“ omab samuti kolm häälestatavat võnkahelat, nagu eespool kirjeldatud „Telefunkeni“ vastuvõtjad. Selle tõttu on vastuvõtja selektiivsus väga häa. Ka hinna poolest suudab vastuvõtja edukalt võistelda teiste firmadega, sest 165 krooni eest leidub vaevalt teist samaväärtuslist vastuvõtjat teistel firmadel. Vanematüübilist „Nadiri“, kahe häälestatud võnkahelaga, võib saada juba 140 krooni eest. Ja seegi vastuvõtja on teiste samaväärtusliste riistade eesrinnas. Patarei-vastuvõtjaist on esitatud sama „Nadir 3B“, millel kõik võrkvastuvõtja vourused — peale vooluallikate. Generaatorosade puudumise tõttu on hind ka tunduvalt odavam — vaid 120 krooni. Vaevalt on võimalik ühelgi välismaa aparaadil sellisel tingimusil T. T. V. riistadega võistelda. Kõik mainitud „Nadir'id“ omavad väga maitsekalt jällillelise lakiga kaetud metallkesta, mis on vastuvõtjale ühtlasi ka hääks varjuks elektromagnetiliste mõjude vastu.

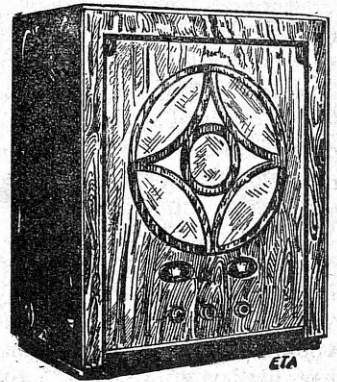
Odavamaist vastuvõtjaist valmistab T. T. V. audioonvastuvõtjaid kahe madalsagedusastmega. Neist on üks aste takistus- ja teine transformaator-sidestusega. Hind on sellisel „Elektra“ nimelisel vastuvõtjal ka täpselt pool odavam eelmisest „Nadir'ist“. T. T. V. on ammu juba tegelenud peatelefonide ning valjuhääldajate valmistamisega. Omal ajal võis T. T. V. peakuulajaid igalpool raadioharrastajate laual kohata. Nüüd leidub veel harva peakuulajaiga varustatud raadiovastuvõtjaid, kui need just detektoraparaadid pole. Seda suurem on nõudmine valjuhääldajate järele. Vaatamata väga odavahinnalistele saksa ja austria suurtööstuse toodetele, millega meie raadioturg otse ületatud, suudab T. T. V. ka sel alal võistelda teistega, esitades kodumaal valmistatud mehhanismiga valjuhääldaja, mis omadusilt kuidagi välismaa toodetele alla ei anna. Üldse peab veel kord konstateerima seda suurt ja eduga kroonitud jõupingutust, mida on teinud T. T. V. raadio osakond.

Pole muuseas sugugi liigne mainida, et T. T. V. on enda aparaate juba ammu naabermaisse eksponeerinud ja seda praegu veel suurema hooga

teeb. Kõige paremaks reklaamiks tehase toodetele on aga kahtlematult just ekspordivõimalused, mis-suguseid kahjuks vaid on vähestel kodumaa tehasetel.

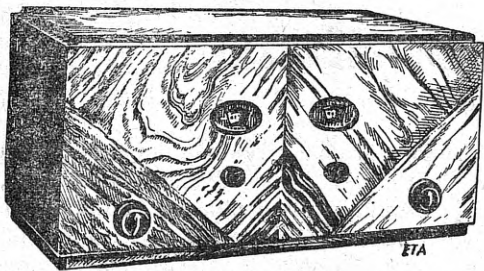
Viljandi raadiotööstur H. Luik esines näitusel maitsekalt väljatöötatud elektrikappidega, mis sisaldasid 4-lambilisi, kahe varivõrelambiga vastuvõtja ning valjuhääldaja. Hinnad 400 ja 450 krooni on küllaldaselt mõõdukad, kuna vastuvõtjad, niipalju kui neid oli võimalik raadionäitusel kontrollida, päris korralikult töötasid. Sama väljapanija poolt oli esitatud ka 4-lambiline patarei-vastuvõtja „Phenix“ ja 4-lambiline võrkvastuvõtja, millised välimuselt veidi kogukad olid, võrreldes üldiselt näitusel domineerivate kujudega. Muide oma-sid vastuvõtjad kõik moodsad täiendused, valgustatud skaalad, lihtsustatud häälestusseaded jne. Loode-tavasti leiavad need vastuvõtjad ka väärilist hinnangut ost-jaskonna poolt.

Kõige suurema ruumi näitusel võttis enda alla vaneim Tallinna radioääri, n. ü. pioneer sellel alal, A.-S. Tormolen ja Ko., missugune enda välja-panekutega terve Börsi väikese saali täitis. Külastajaid köitis mitte ainult väljapanekute mitmekesisus, kuna firma esitab paljuid maailmakuulsaid raadiotööstuseid vaid ka väga maitsekas ja omapärane, sealjuures aga väga ülevaatlik eksponaatide asetuse ruumis. Mainimist väärivad eestkätt kodumaal valmistatud patarei-vastuvõtjad, millede väliskuju praegu valitsevale maitsele täielikult vastab. Ka sisemuselt on tänavuaastased mudelid tunduvalt edenenud, eestkätt selektiivsuse suhtes, mis-sugune nõu tänavuaasta kõigile vastuvõtjale

A/S. Tormolen & Ko.
„Toko 4BL“

domineerivana näib. Sealjuures on aparaatide hinnad eelmise aasta hindadega vaid veidi tõusnud. Näiteks maksab uusim 3 lambiline „Toko 3 B“, mille selektiivsus ületab võrratumalt vanematübilise oma, nüüd 70 kr. eelmise aasta 60 krooni asemel. Sama vastuvõtja kokkuehitatult valjuhääldajaga, anoodpatarei ja akkumulaatoriga koos maksab Kr. 120.— 4 lambilised neutrodüünlülitusega vastuvõtjad on nüüd täiendatud uue antennisidestusega ja maksavad 145 krooni, eelmise aasta mudeli hind on nüüd 30 krooni odavam. Sama vastuvõtja ühes valjuhääldajaga ning patareidega on saada 205 krooni eest. Hinnad on, nagu eel-

A/S. Tormolen & Ko. „Toko 4B Luksus“

misest loetelust näha väga mõõdukad. Kodumaa tööstuse saadusena esitab firma veel igasugusele maitsele vastavaid valjuhääldajaid, milledes tarvitatud enamasti lühikese aja jooksul haruldase kuulsuse omanud süsteemi Blaupunkt 66 R.

Firma lõoknumbriks on nähtavasti viimasel Berliini raadionäitusel tähelepanu äratanud Schaubi vastuvõtjad. Juba 250 krooni eest saab 5 lambilise vastuvõtja, mille selektiivsuse ja häälepuhtusega teistel pole kerge võistelda. „Schaubi“ esitusfirma esitab väljapanija täielise kogu vastuvõtjaid mainitud hinnast kuni 600 kroonilise universaal muusikaaparaadini, milline peale võimsa „Bristol“ tüübilise vastuvõtja ning dünaamilise valjuhääldaja ka uue elektrimootoriga gramofoni seadise sisaldab. Kõik selle vabriku vastuvõtjad on saada niihästi vahelduva- kui ka alalisvoolu võrkude külge lülitamiseks, isegi 110 voldilise alalisvoolu võrgu jaoks, missugusele pingele hää ja võimsa võrkvastuvõtja ehitus on eriti raske ja keeruline.

Teiseks esitatud välisfirmaks on „Ideal“, mille valjuhääldajad ja nende süsteemid on omanud kõigutamatult kuulsuse meie raadioharrastajate peres. Peale kuulsat 66 R on uudisena näha uusimat süsteemi U 100, mis täiesti vabalt võnkuva pooli omab ja mille hääleskaale seetõttu niihästi kõrgete kui ka madalate toonide edasiandmiseks täiuslik peaks olema. Uue süsteemi hinda ühes shassiiga, ilma milleta süsteemi üldse ei müüta, on 26 krooni. Vanema tüübi 66 R hind on alanud, see maksab nüüd 30 krooni ühes shassiiga ja Kr. 22 ilma selleta. „Ideal“ vastuvõtjaist võiks mainida 275 kroonilist 4 lambilist vastuvõtjat 400 W, mille eriliseks väärtuseks on hää selektiivsus.

„Loewe“ saadusist on Eestis väga palju müüdnud 155 kroonilist 3 astmelist (ühe kolmekordse lambiga) valjuhääldajaga kokkuehitatud vastuvõtjat.

Loewe mitmekordsed takistuslambid, missugused mõne aasta eest Berliini raadionäituse sensatsiooniks olid ja kord juba kippusid pealetulevate uudiste varju kaduma, on uues väljatöötuses, vahelduvvoolu küttega varustatult ning metalliseeritud klaaskestaga uuesti poolehoidu võitmas. Vanema tüübi kohalik vastuvõtja hind on nüüd juba, lamp ühesarvatud, langenud 30 kroonile. Enda kuulsust pole kaotanud ka veel kuulsad „Loewe“ plokk-kondensaatorid ja takistused. Viimased on enda ülitäpse kalibreerimise tõttu välismaal isegi voltmeetrite eeltakistuseina kasutamist leidnud.

A. S. „Lorenz Radio“ vastuvõtjaist on 4 lambiline võrkvastuvõtja L204 juba paljudele tuntud. Selle odav hind, 235 krooni, ja jõurikas toon on suutnud leida hää poolehoiu. On ka veel odavamaid vastuvõtjaid kr. 95 kuni 155. Viimane on valjuhääldajaga kokkuehitatud.

Uudiseks on seekord 3-lambiline L3239 erakorraliselt tugev varivõrelampidega vastuvõtja, mida juba 215 krooni eest kätte saab.

Peale loetelud tehaste esitab T & Ko Eestis ka „Pfalzgraf“ ning „Zeiler“ akkusid ja anoodpatareisid, „Hydra“ plokk-kondensaatoreid jne.

Erilisel pedestaalil on asetleidnud juba eelpool kirjeldatud „His Masters Voice“ elektrigrammofoniga ning automaatse plaatidevahetajaga varustatud võrkvastuvõtja. Kahjuks pole selle ilusa aparaadi hind ka teises saalis ning teise peremehe juures vähemaks muutunud ja see — hirmutab keskmise ostja aukartust sugereerivasse kaugusse.

Jääb veel mainida „Kluge & Ströhmi“ raamatukaupluse standi, kus rikkalik valik välismaa, eestkätt saksa raadiokirjandust. Onnetuseks on aga suur osa sellest kõrgeväärtuslisest liteatuurist kehemale ostjale kättesaamatu. Saksa tehniline kirjandus seisab kahtlematult esimeses reas terves maailmas, mitte ainuüksi enda sisu poolest, vaid ka trükitehniliselt. Nii viimistletud välimusega, häälpaberil ning väga hääde piltidega õpperaamatuid otsid näiteks Prantsusmaalt asjatult. Mis aga kaunis, see kallid. Üsna populaarse ning väga suurel arvul trükitud kirjandust saab aga siiski kätte kaunis mõõdukate hindadega. „Kluge & Ströhmi“ äri vastuvaidlematu teeneks tuleb lugeda selle kirjanduse meie raadioharrastajale lähemale toomise; on ju see firma meil ainukene, kes süandab suuremaid kapitaale raadio- ja tehnilise kirjanduse alla kinni panna.

„Raadiolehe“ väljapanekud koosnevad ajakirjast, selle eelmisest aastakäikudest ning juba varemalt tuntud eestikeelseist broshüürest mitme autori sulest.

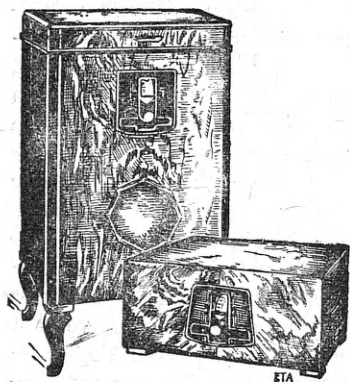
Sellega on suletud ringkäik näitusel. Esinenud on kõik tuntuimad ja tegutsevad raadiofirmad, peale A. Kapsi & Ko, missugune firma korraldas näituse enda äriruumes.

Üldmuljena näitusest jäi meelde nii mõndagi tähelepanuväärilist, mis näitusele iseloomu annab.

Domineerivad võrkvastuvõtjad. Linnades ja elektrivooluga keskuses ei ole nähtavasti patareidega töötav vastuvõtja enam mõeldav, kõigi selle vooluste vaatamata. Vastuvõtjalt nõutakse kõige esimeses järjekorras käsitamismugavust, ta olgu iga silmapilki töövalmis, ei tohi sisaldada ühtegi osa, mis hoolitsust vajaks. Teises järjekorras esitatakse raadio vastuvõtjale käsitamisihtsuse nõue. See aeg, kus raadioaparaadi käsitajale aukartusega vaadati, on tagasipöördumatu ajalukku vajunud, nagu need kirstukujulised ja -möödulised vastuvõtjate monst- rumidki, mille esiplaat kiriku orelil registrilauda meelde tuletas. Mõelge ometi! Igal lambil eriline reostaat, erilised lüliljad igas võnkeahelas, rida kondensaatorite skaalasad, millest igaüks ise kraadi peale tuli asetada jaamade otsimisel jne. Nüüd on vastuvõtjal kõige rohkem neli nuppu, millest jätkub: üks võrguvoolu sisse- ja väljalülilja, teine häälestusskaala nupp, kolmas — laineala vahetus- kang ja neljas hääletugevuse reguleerimisnupp. Kolmandaks, näib hakkavat raadiorahvas ikka rohkem hindama elektrilist grammofonimuusikat. Näitusel polnud ühtegi suuremat vastuvõtjat, mil- lele poleks olnud võimalik seda juure lisada. Sellest nõudest tingituna on rikkalikult esitatud universaal muusikakapid — raadio ja grammofoni õnnestunud ristsugutus. Neljandaks, näib olevat tugev tendents raadio-vastuvõtja kokkuehitamiseks valjuhääldajaga. Täiesti loomulik ning väga tervitav suund, olgugi et selline lahendus varemalt mitte alati ehitaja käes hästi ei õnnestunud.

Viiendaks, on vastuvaidlematu suutnud elektrodünaamilised valjuhääldajad pinda võita roh- kem, kui seda läinud aastal ennustada võis. Näi- tusel võis leida pea iga firma väljapanekute seas dünaamilisi valjuhääldajaid, millede hind juba kar- detavalt elektromagnetiliste omadele lähenes. Näi- teks võis A-s. Lemberg & Ko väljapanekute seas näha „Excello Domo“ dünaamilist valjuhääldajat,

A/S. Tormolen & Ko. Schaub“
vastuvõtjad.

mille hind vaid 55 krooni, olgugi et ilma ergutusvoolu- allikata. Võrgu külge lülilamiseks töövalmis dünaamilisi valju- hääldajaid leidis mitme firma välja- panekute seas 110— 120 krooniga. See asjalugu paneb juba valjuhääldaja ostja kõhklema, kumba osta. Muidugi jää- vad praegugi veel dünaamiliste valju- hääldajate hinnad kõrgemaks, sest eel- pool tähendatud hin- na hulka ei kuulu valjuhääldaja kesta hind, mis ka vastavalt omaniku maitsele ning rahakotile paarikümne krooni ümber võib minna maksma. Hääletugevuse, täiuse ja puhtuse suhtes on aga

elektrodünaamiline valjuhääldaja võrratu. Kuuen- daks, peab konstateerima vastuvõtjate välimuse maitsekat ja stiilikat viimistlemist. Välismöödud on kahandatud viimase võimaluseni, „nupuvaese“ ehi- tusviisi läbi on võimalikuks saanud anda aparaadi välimisele kestale maitsekat kuju. Kasutamist on leid- nud suurel määral kunstmaterjal (pressmaterjal) apa- raadi väliskestade valmistamisel, isegi valjuhääldajad on omandanud väliskesta uuest isoleerainest (Telefun- ken, Philips, Saba j. t.). Seitsmendaks, näib lahendusele lähenevat tüliküsimus, kumb on võidumees, kas nõitrodüün või varivõrelamp? Nõitrodüünlülitused domineerivad ainult veel patarei vastuvõtjate hul- gas. Võrkvastuvõtjais on varivõrelamp ainuvalitseja. Kaheksandamaks, jah, kaheksandamaks on see kõige raskem asi — aparaadi valik! Kuna veel paari aasta eest, vähemalt asjatundjale, ei olnud väga raske orienteeruda vastuvõtjate tüüpide seas, on küsimus, missugune vastuvõtja on ühehinnaliste seas kõige parem? — praegust raske, peaaegu või- mata vastata. Vastastikune võistlus on sundinud iga ehitajat enda riistast viimast välja pigistama ja nüüd on valik tõesti raske, kuid, mis kõige tähtsam ostjale riisiko tööpoolest väike! Pole karta enam peaaegu sugugi sissekukkumisi. Ostja võib arvestada eestkätt juba oma isiklise maitsega apa- raadi välimuse, käsitamismugavuse jne. suhtes, nagu seda kõigi lõpulikult väljakujunenud tarberiiistade ostmisel tehakse. Millist jõupingutust selliste resul- taatide saavutamine on nõudnud, sellest on võhi- kul raske saada ettekujutust.

Raadiotehnika areneb niivõrd kiirelt, mõistet ja arusaamised levinevad ja saavad populaarseks; peaaegu iga uus päev toob mingisugust täiendust ja ajast mahajäänud tööstusi! pole mingisuguseid väljavaateid oma saaduste levitamiseks.

Suured firmad ohverdavad tihti määratud sum- masid vananenud aparaatide tüüpide tagasitõmba- miseks tarvitajaskonnalt ning uutega asendamiseks. Ka siin sõeb suurtööstus käsitöölise ja ikka väik- semaarviliseks kipub jääma see õilis pere — ama- tööride pere, kes raadioasjanduse ergutajaks ja arendajaks oli sel ajal, kui raadio suurtööstus alles idanes. Õigem oleks konstateerida, et sureb välja vesivõsu amatööride seas, tõeline, asjast huvitatud amatöör jääb püsima igavesti ning ehituskivikesi kandma sellesse monumentaalsesse ehitusse.

Selleks aidaku igatpidi kaasa ka meie ajakiri.

Raadiojäneste juurekasv

Viimaste andmete järgi on Norras ringhäälingu kuulajaid ümmarguselt 150 000. Maksulisi kuulajaid on ainult 100 000, nii et tuleb arvestada umbes 50 000 raadiojäneseaga.

Samuti ka Tšehhoslovakkias tuleb arvestada suure raadiojäneste protsendiga. 31. augustil oli seal 336 222 kuulajat. Kuulajate arv on tõusnud 2 198 võrra. Viimasel ajal on otsustatud kontrollida järele kõiki endiseid vastuvõtjaid, et avastada raa- diojäneseid.

Nõukogude-Vene ringhääling

Vaatamata revolutsioonilisele poliitikal konservatiivne kunstikäsitus

Keegi saksa kirjasaatja, kes on viibinud hiljuti Nõukogude-Venes ja tutvunenud sealsete raadiooludega ja ringhäälingu korraldusega avaldab ühes saksa ajakirjas huvitava kirjelduse oma tähelepanekuist ja muljeist.

Üldiselt koheldud teda võrdlemisi hästi ja võimaldatud igasse kohta sissepääs. Ka vastavate seletustega polevat oldud kitsi.

Moskva ringhääling töötab praegu eranditult oma jõududega, tähendab ei palka väliskunstnikke mikrofoni ette esinema. Ringhäälingul on suur 80 meheline ja väike 30 meheline sümfoonia-orkester, salongorkester ja lyristide (vanavene rahvuslik muusikariist) ansambel. Siis on veel eriline ooperiorkester 42 kunstnikuga, puhkpillide orkester, kaks triot, kaks keelpillide kvartetti ja puupillide kvartett, mis kuulub maailma parimate hulka. Siia juure tuleb veel 50 ooperisolisti, 60 näitlejat ja ooperikoor ning lõpuks veel 15 instrumentaalsolisti.

Saateruumid on mahutatud peatelegrafiametisse, monumentaalsesse hoonesse, otsejoonelise, moodsa stiiliga. Hoone asub fassaadiga Moskva peatänava, Tverskaja poole mitte kaugel „Punast Platsist“. Eriskummalisena tundub asjaolu, et hoone sissekäigul ja suuremates käikudes seisavad relvastatud punaväelased, kes ühtegi vastava loata läbi ei lase. Isegi ametnikud, kes aastaid juba oma ametis olnud, saavad ainult vastava tunnistuse ettenäitamisel ühest büroost teise minna. Samane kord maksab ka kõigis teistes tööstustes ja vabrikutes.

Hoones asub suur teatrisaal moodsaima lava-seadega (pööratav), kus kõik ringhäälingu ooperid ja näidendid kostüümides ette kantakse. Ettekanded on väga madalate piletihindade tõttu kõigile kättesaadavad. Iseenesest on see väga häa vahend, et ettekandeid elustada ja huvitavaiks teha. Siinjuures olgu tähendatud, et kunstiline külg pole praegusa Venemaal sugugi revolutsiooniline, vaid ennem võiks teda konservatiivseks nimetada. Moodsaid

lavastusi, väljaarvatud Meyerholdi omi, ei tule just sageli ette, ja kui neid ka esile tuuakse, siis ei leia nad kuigi suurt poolehoidu. „Atonalne“ muusika ja moodne maalikunst ei leia kuigi suurt poolehoidu. Leidugu majanduslikul ja sotsiaalsel alal milliseid uuendusi tahes, kuid omapärast kultuuri kunstilisel alal pole praegusa Venemaa veel suutnud luua. Venemaa kultuur on suunitud lääne poole. Vaevalt leidub seal edasipüüdvaid jõude, kes oma mõju avaldaks Lääne-Euroopa kultuurile.

Muusika alal katsutakse leiutada omapärast stiili — proletaarliku muusikat, mis ei ole aga seni õnnestunud, kuna kõik katsed selles suunas on klassilise maiguga. Ei ole veel suudetud muusikalises vormis anda edasi vene vaimu, vast ainult ülesseatud teem on täiesti venepärane. Siia kuuluvad kaks Mosolovi orkestripala: „Masinate muusika“ ja „Töö“ ning mõned ainuüksi ringhäälingule komponeeritud ooperid: Sadirotzky „Veri ja süsi“, Netschajevi „Töötajate juht“ ja Starokadomsky „Nõukogude-Vene loomine“. Kõigi nende katsete juures ei või aga sugugi unustada, et siin ei valitse ainuüksi soov luua midagi uut, vaid nagu kõik riiklikud ettevõtted nii ka ringhääling seisab väga suurel määral poliitilise propaganda teenistuses, mis Venemaal täiesti võimalik on, kuna seal ametlikult on ainult üks partei olemas. Seal leitakse väga imeliku olevat, et Lääne-Euroopas ka teisitimõtlejaid lastakse mikrofoni ette.

Helifilmi lintide valmistamiseks on nähtud ette laboratoorium. Sellised linnid on valmistatud parimatest muusikaülekannetest ja on määratud mehaaniliste ülekannete puhul heliplaatide asetäitjaks. N. n. „Raadiofilmide“ ülesvõtmisel kasutatakse vene „Tagephon“ süsteemilist aparati.

Kogu Moskva saatja eeskavast võtavad poliitilised kõned 47% oma alla (propaganda), õpetlikke- ja seletavaid kõnesid 20%, kunstipäraseid ülekanneid 30%. Puuduva 3% alla tuleb lugeda „mitmesugust“. Kunstipäraseid ülekanneid koosnevad 70% kontsertidest, 20% näidendeist ja 10% oopeereist. Kaks saatjat on õieti määratud kunstipärase saadete ülekanamiseks, teised toovad kõnesid. Vene publik armastab kontsertidel „kirjut“ eeskava, seepärast on ka ainult 3% kinniseid sümfoonilisi eeskavu. Kunstipäraseid ettekanded on kogu päeva peale jaotatud; kella 6 hommikul kuni kella 1 öösel. Kogu päevane kava on jagatud kindla tunnikava järele. Hommikutundidel pakutakse ajaviitemuusikat.

Vabriku lõunavaheaegadeks, s. o. 11 kuni 1 antakse kontserte, samuti ka 2 kuni 3, mis on määratud „vabadele“ inimestele, kellel on pühapäev. Venemaal töötatakse teatavasti neli päeva, kuna viies on puhkepäev. Kella 3 kuni 4 on dramaatilised ülekanneid ja 5 kuni 6 jällegi kontserdid. Väga järeleaimamisväärne korraldus on

„Estonia“ teatri 25-a. juubeliaktuse ülekanne kontsertsaalist. Kõneleb riigivanem K. Päts. Tagaplaanil istuvad teenetega näitlejad

n.n. „muusikaline front“, mis igapäev kella 6 kuni 6.30 pakub moodsat muusikat. Igal juhul, nagu eelpool juba mainitud, ei tule selle all mõista mitte väga radikaal-moodsat muusikat. Jazz-muusikat, mis meie kuulajatele väga meeldib, ei kuule tervel Venemaal üldse mitte, välja arvatud mõnes välismaalaste hotellis. Kuid ka kammermuusika ei leia Venemaal kuigi suurt poolehoidu, millist nähet võib ka Lääne-Euroopas konstateerida.

Et Moskva ringhääling hiigelsuure kunstnike ja ametnike arvuga töötab, siis oleks ka huvitav pisut vaadelda honorari tingimusi. Honorarid on töölispalkade alusele viidud ja kõiguvad keskmiselt 250 rubla ümber kuus, olles seega umbes oskustöölise palganivoo kõrgusel, kes töötab vabrikus. Orkestri solistid saavad kuni 400 rubla, mis vastab umbes juhtiva inseneri ehk rasketöölise palgale „Traktorstrois“. Kontsertsolistid saavad kuni 360 rubla ja on seejuures kohustatud esinema 12 kontserdiga kuus. Dirishentide hulgas on viis paremat vene orkestrijuhki: Golovanov, Suk, Ippolitov, Ivanov ja Orlov. Nad saavad kuus 500 rubla ja peavad viis kuni kaheksa korda juhatama.

Ringhäälingu korraldusel annavad noored välja raadio propagandalehte, juhatavad laulukoore, kus lauldakse igasuguseid propagandalaule ja korraldatakse kihutuskoosolekuid. Sellest näeme, et Vene-

maal pannakse suurt rõhku kommunistlikule propagandale just eriti noorte seas, kuna need on vastuvõtlikumad igasugustele mõjudele.

Noored tunnevad ka suurt huvi spordi vastu, kuid lääneeuroopalikust tantsumuusikast pole neil mingisugust arusaamist.

Nagu meilgi, nii koonduvad ka Venemaal raadioharrastajad ühinguteks kokku. Moskva raadio-sovjet on mõõduandev kogu riigi kohta.

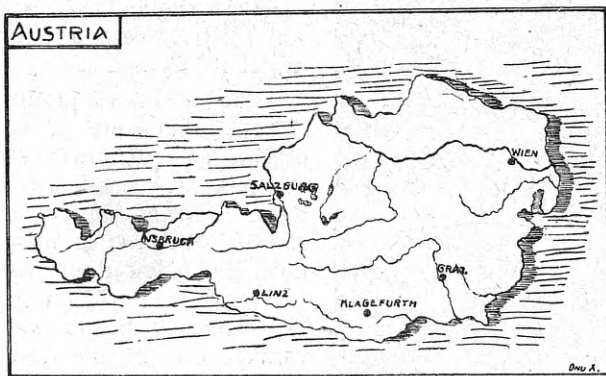
Moskva raadio-sovjetile alluvad mitmed organisatsioonid. Ühede ülesandeks on ühendusepidamine maatöölisestega. Selleks on üle kogu maa pillatud laiali 10—15000 korrespondenti, kes saadavad Moskvasse teateid poliitiliste kõnede mõjust ja rahva meeleolust. 20% kogu teadete hulgsst läheb raadioajakirjadesse.

Raadiosõprade ühing, kellel on 300 000 liiget, hoolitseb ringhäälingu propageerimise ja levitamise eest. Selleks antakse välja terve rida ajakirju, nagu „Raadiofront“, „Raadio külas“, „Moskva räägib“ jne.

Tööstuseestseisjast ja töölisühingute esitajaist on moodustatud „kunstipoliitiline sovjet“, kes tähtsamad kunstilised ettekanded, nagu ooperid ja erilised raadio-kompositsioonid kindlaks määrab. Raadioühingute juhatused on kohustatud eelpool nimetatud asutise soove ja näpunäiteid arvesse võtma.

Muusikaline matk ümber maailma

6. Austria

Austria raadiojaamad

Salzburg	218,5 m	1373 kHz	0,6 kW
Linz	245,9	1220	0,6
Innsbruck	283,6	1058	0,6
Graz	352,1	852	9,5
Klagenfurt	453,2	662	0,6
Viin (Rosenhügel)	517,3	580	20
Kuulajate arv — 450 272 (1. sept.).			
Elanikke — 6 664 139 (1926. a.).			

Tänapäeva Austria

Oli aeg, kus Austria-Ungari keiserrüik kuulus suurriikide hulka, kel vägev sõna oli kaasa rääkida Euroopa kujunemisel. Ta päästis keskaja lõpul Euroopa türklaste ähvardavast pealetungist, avaldas

ka suurt mõju riikide kujunemisel Viini kongressi aegus. Austria äravõrdumine Saksa riigist möödunud sajandi alul tõi aga endaga kaasa selle riigi ebaõige ülesehitamise: keiserrüigi huvi suurendamiseks hakkas ta liig palju huvi tundma Balkani vastu, kuigi temas juba varemaltki oli palju rahvusvõõrast elementi; nii poolakad, tšehhid, slovakkid, ungarlased, itaallased ja lõunaslaavlased. Balkani tülid, sisemine rahutus — kõik see tõi endaga kaasa maailmasõja ja selle tagajärjena kõigi rahvusvõõraste osade äralangemise. Maailmasõja lõpul St. Germain'i rahulepinguga kaotas suur

Väikelinn Austria Alpides

Austria-Ungari keiserriik maa-alasid ja rahvahulki iseseisva Poolale, Tšehhoslovakkiale, Ungarile, Rumeeniale, Jugoslaaviale, Itaaliale. Järele jäi vaid puht saksa rahvusest Austria vabariik.

Endise keiserriigi ehituse järele oli riik laialdase iseseisvusega nii poliitilises kui majanduslikes mõttes, nüüd jäi aga põllumajanduslik piirkond Poolasse ja Ungarisse, tööstuspiirkond Tšehhoslovakkiasse, veinitööstus Itaaliale, ainult suure keiserriigi pealinn Viin ühes enamikus mägise maa-alaga jäi praeguse Austria liitriigile.

Austrias on umbes 6 miljoni elanikku, sellest arvust asub aga ainuüksi Viini linnas 1 600 000 inimest. Sellest on juba näha, kui suureks õnnestuseks on praeguse väikese Austria riigile suur ilmalinn, mis endistest aegadest on tänaseni pärinud veel kultuurlinna nime. Ei saa muidugi salata, et Viini tähtsus ka täna veel pea endises hiilguses püsib, kuid väikeriigi pealinnana on ta oma poliitilise tähtsuse täiesti kaotanud. Muusikaliste inimestele on Viin aga oma tähtsuse täiel määral suutnud alal hoida ja isegi natuke tõsta.

Loomulik on, et vähese tööstusega riigis äraelamise võimalused on kaunis kitsad, seepärast ka palju rahulolematut elementi — sellest tingituna on ka Austria linnad suures enamikus, eesotsas Viin, muutunud sotsiaaldemokraatia kantsideks. On isegi teatud mõisteks saanud Austro-marxismuse, Maaelanikud on aga tõsised katoliiklased, kelle vaated parempoolsed. Nii on ka Austria parlament kujunenud kahetiivaliseks: ühel pool sotsiaaldemokraadid, teisel pool kristlik-

Pilte Austriast

1. Riigiooper Viinis
2. Schönbrunni loss
3. Vaade rahvapargile ja Riigimuseumile
4. St. Wolfgang Austria Alpides

sotsiaalsed — mõlemad tiivad pea ühesuguse tugevusega. Tiibade vahel asub väikene koht suursakslaste (kes otsivad ühinemist Saksamaaga) ja hiljuti tekkinud maaliitlaste rühmad. Need väikesed keskerakonnad moodustavad alalise kaalukeele, kelle peale valitsus enamuse loomiseks peab toetama. Nende keskrühmituste nõudlikkusest on ka tingitud teatud rahutus poliitilises elus.

Niisugune on praegune poliitiline Austria: ühelt poolt parempoolne riigivalitsus, kes valitseb umbes 6 miljoni kodaniku üle, kellest aga ainult 4 milj. temale oma toetust annavad — teiselt poolt parempoolne Viini linnavalitsus, kes valitseb 2 milj. linnaelaniku üle. Aga sellegi juures peab tunnistama, et riigivalitsus suure taktitundega ja poliitilise tarkusega on suutnud endale võita suurriikide poolehoidu ja toetust. Tähtsamaks riigimeheks end alal tuleb nimetada end riigikantsleri Seipel'i.

Mägine Austria ja elurõõmus Viin olid ja on praegu aga unistuste sihiks paljudele — sihiks, mis tõesti väärib taotlemist. Austria on turistide maa, kust iga külaline ammutab endale elurõõmu ja tööjõudu, mis tähtsamaks varaks on kõigile rahvastele. Muusika ja elurõõm on Viini kuulsaks teinud ja meile, raadiokoolajale, on Viini saatejaam armastatuimaks jaamaks Euroopas. Ainult sellega võidab Austria kaugele ja ligidate rahvaste südameid ja meigi avame endi südamed muusikalisel matkal ümber maailma, kui matk on jõudnud Austriasse, Viini, mille kalmistul puhkavad Mozart, Schubert, Suppé, Brahms, Gluck, Beethoven, Straussid...

Euroopa saatejaamade saatekavad

8.—14. novembrini 1931

RÄADIO

Telefunken-täht raadio-lambil on kõrge kvaliteedi tagatis

Üks kord Telefunken-lambid — alati Telefunken-lambid

Saadaval parimates radioärides

Pühap. 8. nov.

Tallinn 500,8 / 10

9.55 jumalateenistuse üle. Jaani kirikust. Jutlustab õp. *Sternfeldt*

12.15 põllumajanduslik kõne

12.45 põllumajandusl. teateid

13.00 lõunakonts. Juh. md. *Ark. Krull*

Orkester: *Lindsay-Theimer*, Pusstalegende. Bayer, potp. „Nukkudefee“.

Luigini, Kellade hääl. Berger, Valse triste. Popy, Laus Toscanast. *Lindsay-Theimer*, Villany-csardas. *Dreyer*, Tango „Arlekin“. *Millöcker*, potp.

op. „Kerjustilõõpilane“

16.30 ajaviitemuusikat helipl.

17.30 „Vahitorni“ seltsikõned. „Inimese suur õnnelootus“ (eesti ja vene keel.).

„Igavese piina õpetus Pühakirja vastane“ (soome keeles). „Lipp rahvale“ (rootsi keeles)

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 päevauudiseid

19.00 autorite tund. *Albert Kivikas*, katkend uuest romaanist „Vekslivõlt-sija“

19.30 Tallinna Meestelaulu Seltsi ettekandeid heliplaatidelt

20.00 ülekanne Tartust.

20.05 kontsert. Juh. md. *A. Krull*. Orkestri ettekandes möödunud nädala kaunimaid palu

20.45 „Äiamamma kunstnikud“. *K. Savi* kompileeritud operett 1 vaat. Muusika: *A. Jolson*, *K. Brüll*, *V. Rose*, *J. Cowler*, *H. Uuli*. Tegevad: *Mari Kadakas*, turukaupleja — *Hilda Gleser*. Leidi *Männik*, tema tütar — *Milvy Laid*. Ruudi *Männik*, Leidi mões, muusikaõpetaja — *Konstantin Savi*

21.30 kontserdi järg: Orkestri ettekandes möödunud nädala kaunimaid palu

22.00 moodsat tantsumuusikat „Estonia“ Valgest saalist (*The Estonia Dance Orchestra*)

Õp. *STERNFELDT*,

kes jutlustab pühapäeval Jaani kirikus

Tartu 465,8 / 0,5

10.00 jumalateenistus Pauluse kirikust. Jutlustab õp. *Habicht*

12.15 ülekanne Tallinnast

16.30 ajaviite-muusikat heliplaatidelt

17.30 ülekanne Tallinnast

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 ülekanne Tallinnast

20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õiendus

20.05 ülekanne Tallinnast

22.00 tantsumuusikat heliplaatidelt

Lahti 1796 / 54 Helsingi 368 / 13,2

8.45 võimlemine naistele

9.15 võimlemine meestele

10.00 jumalateenist. ülekanne (soome k.)

11.45 päevauudiseid

12.00 Jaako Korhonen, retsitats.

12.35 raadiokvarteti laule

13.00 jumalateenistus. (roots k.)

14.30 rahvakontsert

17.00 heliplaate

18.10 Yrjo Karilas, kõne

18.35 Ilona Juutilainen, harf

18.59 ajanäit.-õiend. ja ilmteade

19.10 ringh. ork. konts. Juh. doct. Toivo

Haapanen

19.40 ajalool. kõne

20.10 Sulho Rantasalo, laule

21.35 retsitats. Goethe ja Heinest

20.55 ringh. orkester

21.45 päevauudiseid

Stokholm 436 / 75 Motala 1348 / 30

12.00 jumalateenistus

16.30 heliplaate

17.00 lastetund

17.45 Giovanni Lindeberg, retsit.

18.15 van Beethoveni viiulisonaate

18.55 kellamäng Stokh. raekojast

19.00 õhtujumalateenistus

20.35 Ludvig Nordström, ilmareisist

21.00 ringhää. ork. konts.

22.30 „Kalmistul“, stseen Henri Lave-

danilt

23.23 ajaviitemuus.

Oslo 1083 / 75

11.20 jumalateenistus — 14.00 helipl.

— 18.00 klassil. helipl. — 18.15 retsi-

tatsioon — 18.45 kammermuus. —

20.30 skoutide ansambel — 22.50 vest-

lus — 23.05 orkestri konts. — 23.35

tantsumuus. (helipl.)

Kallundborg 1153,8 / 12,3

11.00 jumalateenistus — 13.00 kella-

mäng ja kontsert — 15.00 heliplaate —

16.25 rahvakontsert — 18.00 jumala-

teenistus — 21.00 rahval. sõjamarssse

— 22.10 helveetsia koorikontsert —

22.45 orkestri- ja solistide kontsert —

23.45—1.30 moods. tantsumuusikat

Riia 524 / 13

15.00 lastetund

18.00 pärastlõunakonts. Juh. Arvids

Parups

19.30 laule operet. „Havai roos“

21.03 popul. ork. konts.

22.30 solist. konts.

23.05 konts. järg

23.30 vanu tantse

24.00 moods. tantse

Varssav 1411,8 / 158 Katovice 408 / 16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanfaare

13.15 filharm. ork. kontsert

15.00 sõnaline

16.55 lastetund

18.00 heliplaate

18.45 pärastlõunakontsert

19.30 koorikontsert

20.25 heliplaate

21.15 rahvakontsert, sol. Berta Crawford (sopr.)

23.10 viiuli- ja klaverimuusikat

24.00—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

8.30 varane kontsert

10.00 hommikupalve

12.00 saksa laule

12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.00 I rahvakontsert. Juh. Jul. Prüwer

16.30 ajaviitekontsert

17.30 orelikontsert

20.30 rahvalaule

21.15 „kirju“ õhtu

23.30 tantsumuusikat

Königswusterhausen 1635 / 75

8.00 Bremeni sadamakontsert

9.55 hommikupüha

12.00 muus. ja kõnekoor

12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.00 rahvakonts. Sol. Gitta Alpar

(sopr.) ja Karl Jöken (tenor)

15.50 mandol. kontsert

17.30 M. Lutheri mõju saksa muusikas, Dr. Herbert Bosenberg

17.55 Johann ja Josef Strauss, konts.

19.40 vanu orelimeistraid

20.10 Hiina visioon, „Roheline tee“

21.30 raadiopotp. kordamine

23.30 teateid ja kuni 1.30 tantsum.

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

10.30 hommikkonts. (helipl.)

11.00 katol. hommikupüha

12.30 Bachi-kantaat

13.15 rahvakontsert

16.40 neegritantse (helipl.)

17.20 ajaviitemuus.

18.20 moods. klaverimuus. Josef Wagner

18.50 ajaviitemuus.

20.30 kuuldemäng

21.30 London—Berliin, raadiopotp.

24.00 tantsumuus. „Delphi“ Palastist

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

8.00 Bremeni sadamakontsert

9.30 hommikkontsert

10.00 hommikupüha

12.30 Bachi-kantaat

13.30 muusikat viiest ilmajaost (helipl.)

14.00 lõunakontsert

17.30 häätegev kontsert

20.00 tund lühilainet

21.00 Richard Wagneri „Das Rheingold“

— eelmäng

23.20 teateid ja kuni 1.00 õõmuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

8.00 Bremeni sadamakonts.

10.15 hommikkonts.

11.00 katol. hommikupüha

11.45 konts. 2 klaveril

12.30 J. Seb. Bachi kantaat

13.00 tund koorilaule

14.40 Enrico Caruso, helipl.

16.00 noorte tund

17.00 pärastlõuna kontsert

19.30 Elsass hilisemas luules, retsitats.

20.30 mandol. kontsert

21.15 kuuldemäng

23.45 tantsumuus.

Hamburg 372,3 / 1,7

Bremen 270 / 0,3. Flensburg 218,5 / 0,6

Kiel 232 / 0,3. Hannover 566 / 0,3

8.00 Bremeni sadamakontsert

10.25 hommikupüha

11.55 noorte jumalateenistus

12.30 Bachi kantaat nr. 139

13.00 varane kontsert

14.30 mandol. kontsert

15.00 kuulsaid lauljaid (helipl.)

16.00 vestlustund

17.30 puhkp. muusikat

18.30 rahvalaule

19.30 kammermuusikat

21.00 saksa meistraid, kontsert

23.20 tantsumuusikat Scarpa ork.

Praaha 488,6 / 120

8.30 varane kontsert — 9.30 oreli kontsert — 10.15 „Missa quinis vocibus“

viiehääleline vaimulik laul — 11.30

ork. muusikat (helipl.) — 17.00 konts.

tshehhi muusika — 19.00 kvarteti

ettek. — 20.00 puhkp. muus. — 21.00

kontserdi üleik. Smetana saalist —

23.20—0.30 üleik. autoklubist

Brno 341,7 / 36

8.30 Praaha — 930 Praaha — 17.00

kontsert — tshehhi muusika — 19.00

koorilaule — 20.00 ettekandeid vanadest

tshehhi operetidest — 21.00

Praaha — 23.20—0.30 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

11.30 protest. jumalateenistus — 12.15

kammermuus.-matinee — 13.00 operiviise

(helipl.) — 20.00 balalaika konts.

(helipl.) — 21.00 ajav.-kontsert — 21.45

muusikal. komöödia

Viin 516,3 / 20

10.50 sümf. kontsert

12.00 kõne Hegelist

12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.00 kontsert

16.05 „Geenius“, kõneleb Hilda Wegner

16.35 pärastlõunakontsert

18.30 kammermuusikat

19.00 laulutund

19.25 Smyrna, kõne

20.30 kontserttund

21.05 komöödia

23.20 tantsumuusikat

Budapest 550 / 20

11.00 protest. jumalateenistus

12.00 vaimulikke laule ja muusikat

järgn. ork. kontsert

15.00 muusikat

16.45 laule ja vestlus

18.00 ork. konts., tsellosoolo

19.40 ungari laule ja mustlasmuus.

Bukarest 394,2 / 16

11.45 vaimulikke koorilaule

12.00 ajaviite- ja rumeenia muusikat

13.00 ja 13.50 heliplaate

18.00 ja 10.10 ajaviite- ja rumeenia

muusikat

20.40 heliplaate

21.00 opereti üleik.

Pariis 1724,1 / 10

13.00 heliplaate — 14.10 ork. kontsert

14.25 heliplaate — 15.30 kontsert

22.00 spordi teateid ja mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

12.45 protest. hommikupüha — 13.30

katol. hommikupüha — 14.00 ja 15.15

heliplaate — 17.30 tantsumuus. —

18.00 viiulikontsert — 20.00 ja 21.00

jazzmuus. — 21.45 heliplaate — 22.30

prants. teatriõhtu — 24.30—2.00

tantsumuusikat

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

17.00 hommikkontsert — 18.15 B.B.C.-

kaitsevæ ork. konts. — 21.55 kella-

mäng ja jumalateenistus (1554,4 m) —

23.05 oratooriummuus. — 24.43—1.00

üleik. Cardiffist (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 10.00 hommikkonts.

— 15.00 konts. lastele — 16.01 konts.

— 18.00 ajanäit. õiend. ja ilmataade

— 18.05 töölisleht — 19.00 talupoja-

leht — 19.30 konts. — 20.30 kirjand.

ja muusikaõhtu — 1.30—1.02 raadio-

keskõõ, teateid ja konts.

Moskva VZSPS 1304 / 100

IGAPÄEV

5.00—7.30 võimlemist, päevauudiseid,

muusikat — 7.30 hommikkontsert —

10.00 raadioleht „Proletar“ — 10.30

kontsert — 10.55 ajan. õiend. — 11.00

raadioleht „Proletar“ — 13.00 konts.

— 16.55 ajan.-õiend. — 19.30 raadiol.

„Proletar“

Esmasp. 9. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid

15.45 ajanäitaja-õiendus

kuni 16.30 heliplaate

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 päevauudiseid

19.00 ülekanne Tartust

19.30 Ühistegelise Liidu sekretär *Jaanusson*: Reisivate Shveitsist

20.00 ülekanne Tartust

20.05 vaimulik kontsert Jaani kirikust.

Kavas: instrumentaal- ja vokaalettekandeid. Seletusi annab prof. *Topman*

21.20 A. Dvorak, Tsellokontsert, op.

104 (helipl.). Esitavad: *Emanuel Feuermann* ja Berliini riigiorkester

M. Taube juhatusel

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate

15.30 üleik. Tallinnast

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 ülekanne Tallinnast

19.00 inglise keele tund algajaile

(Mag. *Silvet*)

19.30 ülekanne Tallinnast

20.00 ilmataade ja ajanäitaja-õiendus

20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796 / 54 Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid

12.05 muusikat

18.00 K. Acker, klarnett

18.59 ajanäit.-õiend. ja ilmataade

19.25 Lenni Linnala, kõneleb muljeid

Euroopa matkalt

19.50 Minna ja Selim Palmgren, laul

ja klaver

20.30 kõne

21.00 kaitsevæ ork. konts. Juh. Lenni

Linnala

Stokholm 436 / 75 Motala 1348 / 30

18.00 lõõtsp. muusikat

18.20 retsitatsioon

18.45 heliplaate

20.30 loeng Ludvig van Beethovenist

21.00 ringh. ork. kants. Sol. Hilding
Domellöf, klaver
22.15 Sigfrid Siwertz, följeton
23.00—24.00 ajaviitemuus.

Oslo 1083 / 75

14.00 helipl. — 18.00 salongmuus. —
19.30 kõne — 21.00 „kirju“ eeskava —
22.50 vestlus

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelpilliorkester —
16.30 kants. 21.00 „Hagbarth ja Signe“,
tragöödia viies aktis — 23.30—24.00
mandol. kontsert

Riia 524 / 13

17.15 Franz Schuberti muus.
21.03 kontsert
22.30 rahvakontsert
23.30 vene romansse ja laule

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408/16

12.58 ajan. õiendus ja Kraakovi fanf.
13.15 ja 15.45 heliplaate
17.25 üle. Kraakovist
16.50 ja 17.40 heliplaate
18.35 kontsert ja ajaviitemuus.
20.30 heliplaate
21.00 kõne
21.15 operett „Geisha“
23.15 sõnaline
23.45—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

Heilsberg 276/75 **Königsberg** 2170,0,9

12.40 heliplaate (Königsberg)
14.30 ajaviitemuusikat
16.45 sõnaline
17.45 ajaviitemuusikat
20.30 Ida-Preisi luuletajaid
22.25 politsei puhkp. ork. kontsert

Königswusterhausen 1635 / 75

13.30 ja 15.00 heliplaate
17.30 pärastlõunakontsert Berliinist
21.00 keelp. kvartett
22.15 sümf. kontsert
23.25 teateid ja kuni 1.30 tantsum.

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

9.30 hommikkontsert
12.35 ja 13.10 heliplaate
17.05 kontsert
17.50 saxofonmuus. (helipl.)
20.55 õhtumuus.
22.30 kammermuus.
23.50 teatri vestlus, Erich Baumay

Langenberg 473/17 **Köln** 227/1,7

11.40 ja 13.10 heliplaate
14.05 lõunakontsert
16.50 lastetund
18.00 videvikukontsert
21.00 õhtumuusikat
21.45 „Panoptikum“ kuuldemäng
23.00 teateid ja heliplaate

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.35 Jaro Dworsky (helipl.)
17.30 lilledetund
18.05 pärastlõunakants.
21.05 III esmaspäeva kants.
22.45 luuletusi

Hamburg 372,3 / 1,7

12.00 heliplaate helifilmidest
14.00 heliplaate
17.30 koorilaule
18.00 sõnaline
20.30 muusikaline kuuldemäng
21.00 retsitsioone ja muusikat

22.00 Verdi „Otello“ (helipl.)

23.30 välissaatjate ülekanne

Praaha 488,6 / 120

12.00 helipl. — 13.35 lõunakoatsert —
— 15.10 helipl. — 16.00 orkestri kont-
sert — 18.55 helipl. — 20.05 Brno —
20.15 tšehhi laule — 21.05 saksafoni
soolosisid — 21.20 Brno — 22.00 popul.
kants. — 23.20 helipl.

Brno 341,7 / 36

12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert—
15.00 heliplaate — 16.00 pealel.-kants.
— 20.03 raadiokabaree — orkester ja
solistid — 21.20 raadiokabaree (järg)
Lõpuks popul. kontsert — 22.00 popul.
kontsert — 23.20 Praaha

ALBERT KIVIKAS,

meie tuntuim kirjanik, kannab ette pü-
hapäeval autorite tunniss katkeid oma
uuest romaanist „Vekslivõltsija“

Bero-Münster 459,4 / 77

16.30 ork. kontsert — 17.00 uusimat
operetimuus. — 19.30 tšehhi kompon.
muusikat (helipl.) — 21.00 vana muus.
— 21.45 Mozarti ja Schoeck'i laule

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Maria Olszevska, helipl.
14.10 heliplaate
16.30 laste muusikat
17.20 loeng kasvatajatele
18.00 kontserttund
19.15 kõne trikkfilmidest
20.45 mikrof.-följeton
21.15 vana ja moodsat tantsumuus.
23.15 mustlasmuusikat

Budapest 550 / 20

10.15 P. T. T. ork. kants.
13.00 kellamäng
13.25 kvartetikontsert
18.00 följeton
18.15 ork. kants.
19.50 Weidingeri ork. kants.
21.25 Mlle Kelmay, ungari laule kla-
veri saatel
22.45 kontsert
23.50 heliplaate
23.15 üle. Wiini

Bukarest

394,2 / 19

13.00 ja 13.50 heliplaate
16.00 ja 19.10 ringh. ork. kontsert
20.40 heliplaate
21.00 kammermuusikat
21.45 soolo ettekandeid
22.15 kammermuusikat

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate —
22.10 vestlus — 22.20 mitmesugust
kõigile

Strassburg 552 / 12

13.30 ja 15.15 heliplaate — 19.00 ja
20.00 instrum. kants. — 21.00 helipl.
— 22.30—24.30 instrum. kants.

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35

14.00 kergesis. klassil. kontsert — 15.00
orkestr. kants. — 16.00 heliplaate —
17.44 kontsert — 18.15 kergesis. kont-
sert (1554,4 m) — 19.15 tantsumuus.
(261,3 m) — 20.30 Greenwichi aeg —
moods. ingl. klaveripalu — 24.10 kam-
mermuus. — 1.15 tantsumuus. (1554,4
m) — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.00 noorte jõudude
kants. — 9.30 komsom.-lõuna ja kont-
sert — 15.00 kants. lastele — 16.00
kontsert — 18.00 ajanäit. õiendus ja
ilmateade — 18.05 töölisleht — 19.00
talupojaleht — 19.30 kontsert — 20.00
teemaline kontsert — 22.30 töölisleht

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Teisip. 10. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus
kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 ühiskonnateaduse õpiring. (Juh.
vann. adv. A. Susi)
20.15 ülekanne Tartust
20.20 kontsert. Juh. M. Prokofjeff.
Orkester: Kontski, Lövi ärkamine.
Lincke, avam. op. „Lysistrata“. Dyck,
Armastusintermetso. Halvorsen, Bo-
jaaride marss. Soololaule — *Oiva
Rapeli*, (bass-bariton Helsingist). Or-
kester: Strauss, valss „Kevadhääled“
21.00 esperantokeelne nädalakroonika
21.10 kontserdi järg: Soololaule —
Oiva Rapeli. Orkester: Moskovski,
Kasakate tants. Morena, potp. „Küläs-
kääk Millõckeri juures“. Vackar, Va-
badusmarss

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 üle. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 üle. Tallinnast
19.00 soome keele tund algajale
(R. Janno)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.15 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus
20.20 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796 / 40
 12.00 valuuta kursid
 12.05 muusikat
 18.00 K. Hj. Lindbohm, vestlus
 18.25 Paavo Raivonen, akordeon
 18.59 ajanäit.-õied ja ilmatede
 20.05 ringh. ork. kants. Juh. Erkki Linko. Sol. Ernst Linko, klaver

Helsingi 368 / 13,2
 12.00 valuuta kursid
 12.05 muusikat
 18.00 Sven Relander, humoreske
 18.25 vestlus
 18.59 ajanäit.-õied ja ilmatede
 19.15 ja 19.40 kõned
 20.05 Lahti

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30
 14.00 heliplaate
 18.00 noortele
 18.30 mustlaslaule, Brita Westberg
 18.45 helipl.
 21.00 kaitsevõimeus. Juh. Erik Högborg
 22.00 kõne
 22.30 Bengt Rohde, norra klaveripalu
 23.00 orelikontsert

Oslo 1083 / 75
 14.00 helipl. — 18.30 helipl. — 19.00 sõnaline — 21.00 ringh. ork. kants. — 23.05 vestlus — 23.20 üle. Euroopa saatjailt

Kallundborg 1153,8 / 12,3
 13.00 kellamäng ja keelpilliorkester — 16.00 kontsert — 18.00 lastetund, lauluga — 21.00 kuulsaid rhapsoodiaid — 22.05 Björnstjerne-Björnsoni laule — 22.25 „Perekond Hansen“, kuuldemäng — 22.40 uut klaverimuusikat — 22.55 eksotilist muusikat — 23.35—24.05 sümf. kontsert, Beethoveni VIII sümf. F-dur

Riia 524 / 13
 18.00 sümf.-poeeme orkestrile
 20.30 kõne
 21.03 ringh. ork. ja solist. kontsert
 22.30 opereti trupp ja ringh. orkester
 23.30 Bronislaw Hubermann (helipl.)

Varssav 1411,8 / 158 **Katovice** 408 / 16
 12.58 ajan.-õied ja Kraakovi fanf.
 13.15 ja 15.45 heliplaate
 16.05 sõnaline
 17.40 heliplaate
 18.35 popul. sümf. kontsert
 20.30 heliplaate
 21.15 popul. kontsert
 23.10 kontsert, üle. Lvovist
 24.00 tantsu- ja ajavaitemuusikat

Heilsberg 276 / 75 **Königsberg** 217 / 0,9
 12.30 heliplaate (Danzig)
 17.45 teemuusikat
 19.45 sõnaline
 21.30 laulumäng
 22.30 „Aucassin ja Nicolette“, kuuldem.

Königswusterhausen 1635 / 75
 13.00 ja 15.00 teateid ja heliplaate
 16.00 muinasjutte
 17.30 pärastlõunak. üle. Leipzigist
 18.30 saksa luulest, dr. Rudolf Pechel
 20.30 austria rahvaviise
 22.10 „kirju rida“
 23.35—1.30 tantsumuus.

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6
 12.35 ja 14.10 heliplaate
 16.50 tervishoid, dr. Gerhard Hahn

17.5 ajavaitemuus.
 19.55 „Sevilla habemeajaja“, ooper helipl. 2 jaos
 21.00 Friedrich von Schiller, kõne
 21.30 Anna M. Steen, laule
 22.10 „kirju“ rida
 23.25 tantsumuus.

Langenberg 473 / 17 **Köln** 227 / 1,7
 11.15 ja 13.10 heliplaate
 14.05 lõunakontsert
 16.50 lastetund
 18.00 videvikukontsert
 20.30 trükimatuid luuleteos.
 21.00 õhtumuusikat. Juh. Wolf
 22.00 muusikat, viiul, tsello ja klaver

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75
 11.00 heliplaate
 13.35 Beethoveni IX sümf. op. 125 (helipl.)
 18.05 pärastlõuna kontsert
 20.45 Viini rahvalaule
 21.30 uut rahvapärast ingl. muus.
 22.45 Mexiko muus. (helipl.)

Hamburg 372,3 / 1,7
 13.30 lõunakontsert
 14.15 heliplaate (ainult Hbg)
 17.30 sõnaline
 21.00 operet. revüid
 23.30 lööklaulude eeskava
 12.00 poola tants

Praaha 488,6 / 120
 12.00 ja 13.15 helipl. — 13.35 Brno — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. kants. — 18.55 helipl. — 19.30 laule (saksak. saade) — 20.20 Brno — 20.55 viiuliki. — 21.25 laule — 22.00 orkestri kants. — 23.20 üle. restoraanist

Brno 341,7 / 36
 12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert — 15.00 heliplaate — 18.35 muusikat noortele — 20.20 rahvalaule — 23.20 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77
 13.40 ork. kontsert — 16.30 mustlasmuusikat (helipl.) — 17.00 ork. kants. — 19.30 heliplaate — 21.00 rahvapärane õhtu

Viin 516,3 / 20
 12.30 lõunakontsert
 13.40 Mischa Elman, helipl.
 14.10 helipl. helifilmest
 16.20 muinasjutte
 18.00 pärastlõunakontsert
 19.40 jalgrattaga ümber ilma, Gustav Sztavjanik
 20.35 koorilaule
 21.05 sõprusest, kõneleb Ludvig Unger
 21.50 kaitsevõime muusikat
 23.30 tantsumuusikat

Budapest 550 / 20
 10.15 kontsert
 13.00 kellamäng
 13.05 balalaika kontsert
 18.25 mustlasmuus.
 20.00 kontsert
 21.00 M-me Anne Maria Guglielmetti kants.
 22.45 ork. Berendi kants.
 24.00 mustlasork. kants.

Bukarest 394,2 / 16
 13.00 ja 13.50 heliplaate
 18.00 orkestri kontsert
 20.40 heliplaate

21.00 ringh. ork. kontsert
 21.45 M. Szekelli, tenor
 22.05 ringh. ork. kontsert

Pariis 1724,1 / 10
 14.25 kontsert — 15.25 heliplaate — 18.20 vestlus Eiffeli tornist — 22.40 mitmesugust kõigile

Strassburg 345,2 / 12
 13.30 ja 15.15 helipl. — 19.00 ja 20.00 instrum. kants. — 21.00 jazzmuus. — 21.45 helipl. — 22.30 vaherahu-püha (muus.)

London 261,3 / 67 **Daventry** 1554,4 / 35
 14.00 orelikontsert — 15.00 kergesis. muus. (1554,4 m) — 16.30 muus. tund noortele — 18.30 orkestrikontsert (1554,4 m) — 19.15 tantsumuus. (261,3 m) — 20.30 Greenwichi tunniaeg, moods. ingl. klaveripalu — 21.20 „kirju“ tund — 23.20 B.B.C.-orkestri kants. — 24.35 tantsumuus. — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20
 7.20 heliplaate — 9.30 töötlõuna ja kontsert — 16.00 kontsert — 17.00 kontsert — 18.00 ajanäit.-õied ja ilmatede — 18.05 töölisteht — 19.00 talupojaleht — 19.30 filharm. orkestri kontsert — 22.30 töölisteht — 23.05 esperanto

Moskva VZSPS 1304 / 100
 (Vaata pühapäev.)

Keskn. 11. nov.

Tallinn 500,8 / 10
 15.30 päevauudiseid
 15.45 ajanäitaja-õied ja kuni 16.30 heliplaate
 18.30 teateid ja heliplaate
 18.50 päevauudiseid
 19.00 lastetund
 19.30 muusikateooria tund (Ark.Krull.)
 20.00 ülekanne Tartust
 20.05 dr. Hj. Mäe: Tänapäeva Austria
 20.35 muusikaline matk ümber maailma. 6. Austria. Orkester: Austria hümn. Schubert, Viini õhtud. Schubert, marss. J. Strauss, valss. Viini veri. Soololaule K. Savi (tenor) ettekandes. Fritz Kreisleri helitõid. *Hubert Antoni* (viiul) ettek. Orkester: O. Strauss, valss, Viimne valss. Suppe, avam. Luuletaja ja talupoeg. Soololaule *Milvy Laidi* (sopran) ettekandes. Orkester: Robrecht, potp. Viini operetide revüü. Duette *M. Laid* ja *K. Savi*. Orkester: Strauss, valss, Ilusal sinisel Donaul. Komzak, marss, Ehtne Viini veri. Riigihümn

22.00 tantsumuusikat heliplaatidelt

Tartu 465,8 / 0,5
 14.45 heliplaate
 15.30 üle. Tallinnast
 18.30 teateid ja heliplaate
 18.50 ülekanne Tallinnast
 20.00 ilmatede ja ajanäitaja-õied
 20.05 üle. Tallinnast
 22.00 tantsumuusika helipl.

Lahti 1796 / 54 **Helsingi** 368 / 13,2
 12.00 valuuta kursid
 12.05 muusikat

18.00 laule ja jutte lastele
18.59 ajanäit.-õied. ja ilmataede
19.40 kõne
20.00 rahvakontsert, ülel. Turkust
20.50 Maija Sonck Ho'i, vestlus
21.05 ringh. ork. tantsumuus.

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30

18.00 mängumeestemus.
18.45 heliplaate
20.30 Hippolytos. Sigurd Mölleri tõlge
21.50 koorikonts. Juh. Gabriel Granér
22.15 kõne linnast, J. Axel Höjer
23.00 tantsumuus. helipl.

Oslo 1083 / 75

14.00 helipl. — 18.30 akkordeonimuus.
— 20.30 „Buddhism“, kõne — 21.00
tsellokonts. — 22.00, kõne — 23.05
ringh. ork. konts. — 24.00 tantsumuus.
(helipl.)

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelpilliork. konts.
— 16.00 kontsert — 16.45 pool tundi
naistele ja kontserdi järg — 18.00 heli-
plaate — 21.00 rahvalaule — 22.00
moodsat operetimuusikat — 23.15 sõ-
nalist ja laule — 24.00—1.30 tantsumu-
sikaat

Riia 524 / 13

18.00 ajaviitemuusikat
20.30 kõne
21.00 kaitseväe ork. konts.
22.30 kvarteti konts.
23.05 ringh. ork. konts.

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408/16

12.58 ajan.-õiedendus ja Kraakovi fanf.
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05 sõnaline
16.50 heliplaate
17.20 ülel. Vilnost
17.40 heliplaate
18.35 politsei ork. kontsert
20.30 heliplaate
21.00 sõjalaule meeskoorilt
22.00 viul klaveri saatel
34.00—1.00 ajaviite- ja tantsumuus.

Hellsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9

12.40 muusikat, juh. Fasshauer
14.30 heliplaate (Königsberg)
17.45 ajaviitekontsert
19.30 ringh. koori laule
21.00 mitmesug. muusikat
23.15 tantsumuusikat
1.30 õõkontsert

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ja 15.00 teateid ja heliplaate
15.45 lastetund
17.30 pärastlõunakontserdi ülekanne
Hamburgist
18.30 kvintett
21.00 mitmesugust
23.00 poliitiline ringvaade
23.15 teateid ja kuni 1.30 tantsum.

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

12.35 ja 13.10 heliplaate
17.40 Gretel Dostal (sopr.) laule
18.30 ajaviitemuus.
19.45 uusim tuberkulose-probleem, kõne
20.10 õhtumuusikat
21.00 kuuldemäng
23.45 ajaviitemuus.

Langenberg 473/17 **Köln** 227/1,7

11.40 ja 13.00 heliplaate
12.20 saksa lugulaule

14.05 lõunakontsert
17.30 reform. mõtteid internats. kas-
vatusaad. Kõne

18.00 videvikukontsert
20.30 elupilte, dr. Josef Klerch
21.00 muusikat ork. ja koori kaasteg.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.35 kuulsaid kunstnikke (helipl.)
17.00 laste töötund
18.05 pärastlõuna konts.
20.05 kõne Hegelist
20.35 kammermuus.
21.35 jazzmuus.

Hamburg 372,3 / 1,7

13.30 lõunakontsert
14.15 heliplaate (ainult Hamburg)
17.30 kontsert
18.30 sõnaline
20.55 ooperi ülel. Kiilist
24.30 kontsert kohvik „Wallhofist“

Praaha 488,6 / 120

12.00 helipl. — 13.35 lõunakontsert —
15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. —
18.10 Brno — 20.05 puhkp. muus. —
21.00 sümf. konts. ülel. Smetana saa-
list

Brno 341,7 / 36

12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert—
15.00 heliplaate — 16.00 pealel.-konts.
— 18.10 marionettide teater — 19.25
saksak. saade

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 sümf. muusikat (helipl.) — 16.30
ajav.-kontsert — 17.00 ajav.-muusikat
(helipl.) — 19.30 moodsaid kompositsi-
oone (helipl.) — 21.00 ork. kontsert —
21.00 Mozarti helitöid

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Dusolina Giannini, helipl.
14.10 helipl. operettist
16.30 Mahleri VIII sümfonia, juhatus-
kõne.
18.00 pärastlõunakontsert
20.20 kontsert. Mahleri VIII sümfonia
23.15 õhtukontsert

Budapest 550 / 20

10.15 ork. kontsert
13.00 kellamäng
13.05 kvartetikontsert
18.35 kontsert: laul, saxofon ja klaver
20.15 mustlasork. konts.
21.30 konts. ungari ooperist. Solistina
m-me Erna Rubinstein
23.20 mustlasmuus. Paul Kalmár, laule.
Tantsumuus. ja ungari laule

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 keliplaate
18.00 ja 19.10 ringh. ork. kontsert
19.40 teater
20.40 heliplaate
21.00 ooper „Faust“

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate —
17.00 kontsert pimedatele — 22.10
vestlus — 22.30—2.00 mitmesugust
kõigile ja lõpuks tantsumuusikat

Strassburg 345,2 / 12

13.00 vaherahupüha-requiem — 14.00
laule ja marsse revolutsiooni ja keisri
päevilt — 15.15 ja 17.00 heliplaate —
19.45 ja 20.00 heliplaate — 20.45 aja-

lool. koorikonts. — 21.45 koorikonts.
järg — 23.00 tantsumuus. helipl. —
24.30 tantsumuus.

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35

14.00 orelikontsert — 15.30 Bradforder
lõunakontsert — 17.30 sümf. kontsert
(1554,4 m) — 18.45 orelikonts. — 19.15
tantsumuus. — 20.30 Greenwichi tunni-
aeg — moods. ingl. klaveripalu —
22.00 sõjariistade püha muus. — 24.20
tantsumuus. (1554,4 m) — 2.00 Big
Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.00 noorte jõudude
konts. — 9.30 töölislõuna ja kontsert
— 15.00 kontsert lastele — 16.00 kont-
sert — 18.00 ajanäit.-õiedendus ja ilma-
teade — 18.05 töölisleht — 19.00 talu-
pojaleht — 19.30 ooperi ülekanne —
22.30 töölisleht — 1.30 raadiokesköö,
teateid ja kontsert

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Neljap. 12. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiedendus
kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 muusikalisi ettekandeid helipl.
20.00 ülekanne Tartust
20.05 kas kontsert või vaielusõhtu ülel.

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 ülel. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 ülekanne Tallinnast
19.00 inglise keele tund edasijõud-
nuile (mag. *Silvet*)
19.30 ülel. Tallinnast
20.00 ilmataede ja ajanäitaja-õiedendus
20.05 ülel. Tallinnast

Lahti 1796 / 54

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 Sisko Langhjelm, retsitats.
18.25 Vilho Viikari, laule
18.59 ajanäit.-õied. ja ilmataede
19.15 Hedvig Schulman, klaver
20.05 ringh. ork. konts. Juh. Erkki
Linko
20.35 kõne
21.00 Pia Ravenna, laule
21.25 ringh. ork. konts.

Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 Brigit Kronström, lüürikat
18.59 ajanäit.-õied. ja ilmataede
19.15 ja 19.40 kõned
20.05 Lahti
20.35 kõne
21.00 Lahti

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30

18.00 palvetund
18.30 lastetund
18.45 heliplaate
20.30 legend ja tõsiolu. Kõneleb Wilh.
Cederschiöld

VI

21.00 ringh. ork. konts.
22.00 Sigfrid Siwertz, jäljeton
23.00 ajaviitemuus.

Oslo 1083 / 75

14.00 helipl. — 18.00 konts. restoraanist „Cecil“ — 20.30 kõne — 21.30 M. Einar Ellgen, laule — 22.00 viiulisoolo, Trygre Christiansen — 23.05 kõne

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. kontsert — 16.30 kontsert — 20.50 sissejuhatus oop. „Troubadourile“ — 21.00 ooperiõhtu — uvertüüre „Troubadourist“ — 23.20—1.30 moodsat tantsumuusikat — 1.00 kellalõök ja kellamäng

Riia 524 / 13

18.00 salongmuusikat
20.30 opereti üleik. teatrist
23.00 opereti lõpp ja kuni 24.30 instrument. konts

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408/16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanf.
13.05 sõnaline
13.35 Varssavi konservatooriumi õpilaste VI kontsert
15.45 heliplaate
16.50 lastetund
17.40 heliplaate
18.35 ajaviitekontsert
20.30 heliplaate
21.15 oper. „Montmartre kannike“ üleik. teatrist
24.15—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

Heilsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9

13.00 helipl. (Königsberg)
14.30 ajaviitemuusikat
18.45 muinasmäng lastele
20.30 kvintett-muus.
21.25 huumori, Gustav Bellin
22.10 pilte teatrist

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ja 15.00 teateid ja heliplaate
16.00 lastetund
16.40 näiste, „Ema närvid“
17.30 pärastlõunakonts. Berliinist
21.00 ooperite õhtu, „Troudadour“ ja „Iris“

23.00 teateid ja kuni 1.30 tantsumuus.

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

12.35 ja 14.10 heliplaate
17.05 ajaviitemuus.
20.00 ringh. ork. õhtumuus.
21.00 arstiteaduslik kõne
21.30 kontsert
24.00 kabaree (helipl.)

Langenberg 473/17 **Köln** 227/1,7

11.15 ja 13.10 heliplaate
14.05 lõunakontsert
16.50 lastetund rahvalauludest
18.00 videokontsert
21.00 õhtumuusikat, juh. Eysoldt
22.00 kontsert. Sol.: Prof. Valter Braunsfels (viiul) ja Robert Grote (tsello)
23.55 teateid ja kuni 24.00 õõmuusikat helipl.
24.00—1.00 kontsert üleik.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 ja 13.35 heliplaate
16.30 muinasjutte
18.05 pärastlõunakonts.
20.45 ring ümber armastuse

21.45 saksa humoriste
22.15 koom. ooper 3 jaos

Hamburg 372,3 / 1,7

12.30 muusikat
13.30 lõunakontsert
14.15 heliplaate (ainult Hbg)
17.30 sõnaline
18.50 „kirju“ eeskava
19.30 sõnaline
21.00 ajaviite- ja tantsumuusikat
21.45 kuuldemäng
23.30 tantsumuusikat

Praaha 488,6 / 120

12.00 ja 13.15 helipl. — 13.35 Brno — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. — 18.35 laste muusikal. ettek. — 22.00 ork. konts. — 23.20 The English player

Brno 341,7 / 36

12.00 ja 13.15 Praaha — 13.35 lõunakontsert — 15.00 helipl. — 16.00 pealelõunakontsert — 18.35 laste muusikal. ettek. — 22.00 sümf. kontsert — 23.20—24.00 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ork. kontsert — 16.30 ork. konts. — 17.00 tantsumuusikat (helipl.) — 21.00 kontsert — 22.00 serenaade ja puhkp. kammermuusikat

Viini 516,3 / 20

12.00 ork. kontsert
14.10 virtuoose, heliplaate
15.15 Hede Fischer, laule
17.15 austria tantse, Viini sümfoonia orkester

19.50 riigipüha, töölise kõne
20.05 Ernst Krenek (klaver)
21.00 kuuldemäng
23.20 õhtukontsert

Budapest 550 / 20

10.15 kvarteti kontsert
13.00 kellamäng
13.05 konts. M-lle E. Farnady, klaver ja N. Christian, laul
18.35 ork. konts. juh. M. R. Fricsey
20.30 üleik. ungari ooperist ja mustlasmuus.

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 heliplaate
18.00 rumeenia- ja ajaviitemuusikat
19.10 ringh. ork. kontsert
20.40 heliplaate
21.00 m-me Ilonka Lévy, laule
21.20 ja 22.15 ringh. ork. kontsert

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 19.30 lõbusat esperantos — 22.20 mitmesugust kõigile

Strassburg 345,2 / 12

13.30 ja 15.15 heliplaate — 17.00 heliplaate lastele — 19.00 ja 20.00 instrum. kontsert — 21.00 jazzmuusikat — 21.45 heliplaate — 22.30 kammermuusikat

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35

14.00 orelikontsert — 15.15 lõunakontsert — 17.10 pärastlõunakontsert (1554,4 m) — 18.10 tantsumuus. (1554,4 m) — 18.30 kergesis. orkestri konts. (1554,4 m) — 19.15 tantsumuusikat (261,3 m) — 22.00 ooperi muus. BBC-ork. konts. — 24.50 konts. — 23.45 tantsumuus. (1554,4 m) — 2.00 Big Ben (1354,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.30 töölisleht ja kontsert — 15.00 kontsert — 16.00 kontsert — 17.00 talupoegade konts. — 18.30 komsomolleht — 19.00 töölisleht — 19.30 kontsert talupoegadele — 20.00 kontsert — 23.00 ajanäitaja-õiendus ja ilmteade

Moskva VZSPS 1304 / 100
(Vaata pühapäev.)

Reede 13. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauidiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauidiseid
20.00 ülekanne Tartust
19.30 pool tundi soliste. a) Klaveri palu — *Fr. Nikolai*. b) Vanu heebreala palvelaule *Irma Osolin-Breitensteini* (sopran — Riia) ettekandes. c) Palu viiulile — *Rudolf Palm*
20.00 ülekanne Tartust
20.35 kontsert. juh. md. *Ark. Krull*. Orkester: Heino Eller, Koit Delibes, fant. Lakme, Mendelssohn, avam. Rue Blas. Heebreala rahvalaule *I. Osolin-Breitensteini* ettekandes. Orkester: Clutsam, Neeгри hällilaul. Lülting, valss, „Rannalained“. Kalman, potp. op. „Tsirkusprintsess“. Urbach, marss

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 üleik. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 üleik. Tallinnast
19.00 soome keele tund edasijõudnuile. (*R. Janno*)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õiendus
20.05 Dr. med. *K. Lellep*: Psühhonaalüüsis (ülekanne E. Tervishoiu Muuseumist)
20.35 ülekanne Tallinnast

Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 kõne
18.25 The Ramblers-Orkester, konts.
18.59 ajanäit.-õiend. ja ilmteade
19.15 kõne
19.40 Laina Kalmari, retsitats.
20.05 sümf. ork. kontsert. juh. Boris Sirob, sol. Elfrem Kurz, tsello, ül. Viipurist

Lahti 1796 / 54

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 laule ja vestlusi lastele
18.25 Helsingi
18.59 ajanäit.-õiendus ja ilmteade
19.15 ja 19.40 kõned
20.05 üleik. Viipurist

Stokholm 436/75 **Motala** 1348/30

18.00 heliplaate
19.30 lõõkpalu kahel klaveril
20.30 prof. Bertil Ohlin, kõne
21.00 retsitats. koor ja orkester
23.05 ajaviitemuus. Operet. eesk.

Oslo 1083 / 75

14.00 helipl. — 18.30 kõne — 19.30 ajaviiteeskava — 21.00 sümf. konts. — 23.05 retsitsatsioon

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.45 keelpilliork. kontsert — 17.00 kontsert puhkp. ansaaml. — 18.00 lastetund — 21.10 prants. rokokolaule — 21.25 „Lahkumine üksteisest“, kuuldemäng — 23.35—24.05 kammermuus.

Riia 524 / 13

18.00 rahvalaule
21.03 sümf. konts.
22.00 Aleksandrs Arnits, sol.
23.30 muusikat

Varssav 1411,8 / 158 **Katovice** 408 / 16

12.58 ajan. õiend. ja Kraakovi fanf.
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05 sõnaline ja vaheaegadel helipl.
18.35 rahvatantse
20.30 heliplaate
21.15 filharm. ork. kontsert
24.00—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

Heilsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9

14.30 kontsert
17.45 ajaviitekontsert
21.15 katkeid operetidest

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ja 15.00 teateid ja heliplaate
16.00 Kes on süüdi? (Emade ja tütardede eksitustest)
17.30 pärastlõunak. Leipzigist
18.30 majamuus. prof. Cr. Hans Mersmann
19.30 Hegel-Marx, ülel. Berliinist
21.15 kuuldemäng „Vabastaja“
22.25 sümf. kontsert
23.10 teateid ja lõpuks kontsert. Sol. Art. Kistenmacher (tenor)

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

12.35 ja 14.10 heliplaate
17.05 ajaviitekontsert
19.40 arstiteadusl. kõne
20.05 dr. Paul Lonenzi (bass-bariton) laule
21.00 St. Hubertus
22.40 fantast. ooper „Hoffmanni lood“
24.20 tantsumuus.

Langenberg 473/17 **Köln** 227 / 1,7

11.40 ja 13.00 heliplaate
14.05 lõunakontsert
16.50 lastetund
18.00 videvikukontsert
19.15 „Tähed ja aatomid“ kõne
21.00 ülel. New-Yorkist
21.15 kuuldemäng ja kuni 23.05 ork. kontsert

23.10 teateid ja kuni 24.00 õmmuusikat
24.00 kontsert, ülel. Dortmundist

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 ja 13.35 heliplaate
16.05 pärastlõunakonts.
20.50 raadiotehnikat kõigile, kõne
22.45 valsside muus.
23.50 tantsumuus.

Hamburg 372,3 / 1,7

12.30 kooliõpilaste kontsert (Hbg)
13.30 lõunakontsert
14.15 heliplaate (ainult Hbg)
17.30 sõnaline
19.00 „kirju“ eeskava
19.35 sõnaline

20.30 Hegeli mälestusõhtu kontsert

21.15 kuuldemäng
23.30 rahvakont.ert

Praaha 488,6 / 120

12.00 ja 12.55 helipl. — 13.15 ajav. muus. helipl. — 13.35 lõunakonts. — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. — 18.05 Brno — 20.20 popul. ork. konts. — 21.25 laule — 22.00 ork. konts. — 23.20 helipl.

Brno 341,7 / 36

13.15 Praaha — 13.35 lõunakontsert — 15.00 helipl. — 16.00 pealel.-konts. — 18.05 vokaalkvarteti ettek. — 20.30 ooperi ülel. — 23.20 Praaha

IRMA OSOLIN-BREITENSTEIN, esitab reedesel kontserdil vanu heebrea palve- ja rahvalaule

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ja 16.30 ork. konts. — 17.00 helipl. — 18.30 lõõkpalu (helipl.) — 21.00 Elegie, op. 36, laul ja orkester — 22.20 ajav.-konts.

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Alfred Grünfeldt, helipl.
14.10 heliplaate
17.00 muus. ballaade lastele
17.30 Kasperle-teater
18.00 heliplaate
18.45 ooperi ansaml, helipl.
20.00 praegune noorsugu ja Hegel, kõne
21.30 kaks 1-jaolist kuuldemängu
23.50 kuuldemäng

Budapest 550 / 20

10.15 heliplaate
13.00 kellamäng
13.05 mustlasmuus.
17.00 vestlus
18.30 konts. M-me Keömley, laul ja m-lle Clara Groh, viul
20.00 konts., sol. M. Waygand, laule
21.00 ülel. Ostlo
22.50 mustlasork. konts.
24.00 ork. konts. Juh. M. R. Fricsay

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 heliplaate

18.00 ja 19.10 ringh. ork. kontsert

10.40 m-lle Saftu, laule

21.00 viiulisoolosid, m-me Alexandresco
22.15 m-lle Nadia Chebap, klaverisoolo

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 tantsumuusikat — 20.15 vestlus — 22.20 mitmesugust kõigile

Strassburg 345,2 / 12

13.30 ja 14.15 heliplaate — 19.00 ja 20.00 instrum. kontsert — 21.00 ja 21.45 heliplaate — 22.30 instrum. kontsert

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35

14.00 kontsert — 14.40 orelikonts. — 15.30 heliplaate — 18.15 helipl. koolidele — 18.30 kergesis muus. (1554,4 m) — 19.15 tantsumuus. (252,3 m) — 22.00 kaitsevæork. konts. — 23.35 „Jane Eyre“ kuuldem. — 1.05 tantsumuus. (1554,4 m) — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.30 kontsert, oktoober ja koolilastele — 15.00 kontsert lastele — 18.00 ajanäit. õiendus ja ilmataade — 18.05 töölisleht — 18.30 komsomolleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 temaatiline konts. talupoegadele — 20.30 sümf. ork. konts. — 22.30 töölisleht

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Laup. 14. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevaundiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus ja kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevaundiseid
19.00 lastetund
19.30 „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak: Kauge-Ida Balkan
20.00 ülekanne Tartust
20.05 kontsert. Juh. md. Ark. Krull. Orkester: Dvorak, Furiant. Dreyer, valss, „Unista kallim“. Eilenberg, Metsakontsert. Squire, „Lõbus neerike“. Soolo flöödil, Arnold Sepp. Orkester: Ketelbey, Kirglik valss. Dreyer, Tango. Engelmann, Armastusmeloodia. Soolo tsellol — August Karjus. Orkester: Granichstaedten, potp. Orlov. Fucik, Marss
21.05 vana tantsumuusikat (Salong, Oja, Kärt)
22.00 moodsat tantsumuusikat Dancing-palace'ist „Gloria“. (Kurt Strobel ja tema orkester)

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 ülel. Tallinnast
18.30 teateid ja grammofonimuusikat
18.50 ülel. Tallinnast
20.00 ilmataade ja ajanäitaja-õiendus.
20.05 ülekanne Tallinnast
22.00 moodsat tantsum. heliplaatidelt

Lahti 1796 / 54 **Helsinki** 368 / 13,2
 12.00 valuuta kursid
 12.05 muusikat
 17.00 heliplaate
 18.00 eestikeele tund, Leeni Ploompuu-Vesterinen
 18.30 Anne Tallgren, laule
 18.59 ajanäit.-õied. ja ilmataede
 19.15 kõne
 19.40 Ossian Fohs'röm, tsello
 20.05 kõne
 20.30 teatripala
 21.00 ringh. ork. Juh. Erkki Linko
 22.15—24.00 tantsumuus. Ülek. restor. „Pörssi“

E. JALAK,
 „Päevalehe“ toimetaja, kõneleb laup.
 teemal: Kauge-Ida Balkan

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30
 17.00 ajaviitemuus.
 18.00 rootsi tubakamonopolist
 18.45 noortele
 19.15 kabaree
 19.45 kõne
 20.30 vana tantsumuus.
 21.15 Georges Courteline, komöödia
 21.45 helipl. kabaree
 23.00 moods. tantsumuusikat

Oslo 1083 / 75
 14.00 helipl. — 17.30 ork. kants. —
 18.15 lastetund — 19.15 rahvamuus.
 — 19.45 vestlus — 21.00 ork. kants.
 — 23.05 „Lyktemann“-revüü — 23.35
 tantsumuus. (helipl.)

Kallunborg 1153,8 / 12,3
 13.00 kellamäng ja keelpilliork. — 15.30
 heliplaate — 16.30 kontsert — 17.15
 „Suurvürstinna Maria Pavlova mälestu-
 susi“ ja kants. järg — 21.00 vanemat
 prantsuse muusikat — 22.00 taani
 keelt sõnas ja muusikas — 22.50
 viiulisoolosid — 24.00—1.15 — moods.
 tantsumuus. — 1.00 kellamäng raekojust

Riia 524 / 13
 18.00 Wagneri ja Liszti muus.
 21.03 ajaviitemuus.
 23.30 tantsumuusikat.

Varsav 1411,8/158 **Katovice** 408/16
 12.58 ajan.-õied. ja Kraakovi fanf.
 13.15 ja 15.45 heliplaate
 16.05 sõnaline ja vaheaegadel helipl.
 18.35 noorte muusikute tund
 21.15 ajaviitemuusikat
 23.10 Chopini helitöid

24.00 tantsu- ja ajaviitemuusikat
Heilsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9
 14.30 ajaviitemuusikat
 17.15 puhkp. ork. kontsert
 19.40 kammermuus., kvartett
 21.00 kontsert. Dajos Béla ork.
 23.00 tantsumuusikat

Königswusterhausen 1635 / 75
 11.30 ajaviite tund, helipl.
 13.00 Hegeli pidu üle. Berliinist
 15.00 heliplaate
 15.50 lastetund
 17.00 pärastlõunakants. Hamburgist
 21.00 politseiork. kants. Juh. Leo
 Blech
 23.10 teateid ja kuni 2.15 tantsumuus.
 tantsumuus. film-balliit ja kabaree

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6
 12.35 ja 14.10 heliplaate
 17.05 ajaviitekontsert
 19.50 ringh. kapelli õhtumuus.
 20.30 Georg Wilhelm Friedrich Hegel
 23.30 tantsumuus.
 1.00 kabaree, filmballiit

Langenberg 473/17 **Köln** 227/1,7
 12.20 „Uus inimene“, hilisemas kunstis
 ja luules
 13.00 Hegeli püha, üle. Berliinist
 14.30 lõunakontseri
 15.35 nädallõpu kontsert (helipl.)
 16.50 lastetund
 18.00 videvikukontsert
 19.00 Hegel ja tulevik, kõne
 20.15 kuidas tunda segajaid (õpetus
 raadiokuulajale)
 21.00 lõbus õhtu
 23.00 teateid ja tantsumuusikat
 1.00—2.30 öökontsert

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75
 11.00 heliplaate
 13.00 Hegell püha, üle. Berliinist
 14.30 teateid, helipl. ja lõunakontsert
 15.30 tund koorilaule
 16.15 noortetund
 18.05 pärastlõunakants.
 20.45 viiuli ja ork. kontsert
 21.15 tseene Hegelist
 22.35 operettide kontsert
 23.20 teateid ja tantsumuus.

Hamburg 372,3 / 1,7
 12.00 heliplaate
 13.30 lõunakontsert
 17.30 kontsert
 19.00 „kirju“ eeskava
 21.00 lõbus õhtu
 23.00 tantsumuus. Scarpa ork.

Praaha 488,6 / 120
 12.00 helipl. — 13.35 lõunakants —
 15.10 helipl. — 16.00 Brno — 20.55
 „kirju“ õhtu — 22.00 puhkp. muus. —
 23.25—1.00 raadiofilm

Brno 341,7 / 36
 12.00 ja 13.15 Praaha — 13.35 lõuna-
 kants. — 15.10 helipl. — 16.00 pealel-
 kontsert — 18.35 üle. kohvikust —
 19.25 klaverikontsert (saksak.) — 22.00
 tantsumuus. — 23.45—1.00 raadiofilm

Bero-Münster 459,4 / 77
 13.40 itaalia operim. (helipl.) — 16.50
 kontsert — 17.00 ajav.-kants. (helipl.)
 — 19.30 Revellers and Comedian Har-
 monists (helipl.) — 20.00 kellamäng
 Zürichist — 21.00 sümf. kants. —
 23.15—24.00 tantsumuus. (helipl.)

Viin 516,3 / 20
 12.30 lõunakontsert
 14.45 Richard Tauber, helipl.
 16.10 Friedrich Schiller ja Heinrich
 Kleist
 17.50 ork. kontsert, sol. Cesia Kauffler
 (klaver)
 19.45 kõnelus Oskar Kokoschkaga ja
 tema teoseid
 20.30 „Margarete“ (Faust) üle. Viini
 ooperist
 24.00 tantsumuusikat

Budapest 550 / 20
 10.15 ork. kontsert
 13.00 kellamäng
 13.05 heliplaate
 18.15 Béla Rácz, ork. kants.
 20.00 koorikants. Juh. M. Charles Zöld
 21.20 ajaviiteesk. ja lõpuks mustlas-
 muusikat

Bukarest 394,2 / 16
 13.00 ja 12.50 heliplaate
 18.00 ja 19.10 ajaviite- ja rumeenia
 muusikat
 20.30 ülekanne rumeenia ooperist

Pariis 1724,1 / 10
 14.25 kontsert — 15.25 heliplaate —
 17.00 kontsert haigetele — 17.45 las-
 tele — 22.00 vestlus — 22.20 mitme-
 sugust ja lõpuks tantsumuusikat

Strassburg 345,2 / 12
 13.30 ja 15.15 heliplaate — 17.15 tantsu-
 muusikat — 17.30 kõne, muus. näide-
 tega 17-sajandist — 19.00 ja 20.05
 instrument. kontsert — 21.00 jazz-
 muusikat — 21.45 helipl. — 22.30—0.30
 kammermuusikat

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35
 15.00 orkestri kontsert — 17.30 kerge-
 sis. muus. — 18.45 orelikants. (1554,4
 m) — 19.15 tantsumuus. (261,3 m) —
 21.30 „kirju“ tund — 23.50 BBC-ork.
 kontsert — 24.35 tantsumuus. (1554,4
 m) — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20
 7.20 heliplaate — 9.30 töölislõuna ja
 kontsert — 16.00 kontsert — 17.30
 entograafil. kants. — 18.00 ajanäitaja
 õied. ja ilmataede — 18.05 töölisleht
 — 19.00 talupojaleht — 19.30 kants.
 — 1.30 raadiokesköö, teateid ja kants.

Moskva VZSPS 1304 / 100
 (Vaata pühapäev.)

Pühap. 15. nov.

Tallinn 500,8 / 10
 10.25 jumalateenistuse üle. Toomkiri-
 kust (Tallinn)
 12.00 esimene avalik raadiohommik
 lastele „Estonia“ sinisest saalist
 14.00 põllumajanduslik kõne
 14.30 põllumajanduslikke teateid.
 17.00 teateid ja heliplaate
 17.20 päevauudiseid
 17.30 „Vahitorni“ Selti kõned
 18.30 vaimulik kontsert, üle. Jaani
 kirikust. Jaani kiriku oratooriumi-
 koor, juh. Enn Võrk
 20.00 ilmataede ja ajanäit.-õiedendus
 21.05 lugemistund
 20.35 kontsert. Juh. md. Ark. Krull.
 22.00 moodsat tantsumuusikat helipl.

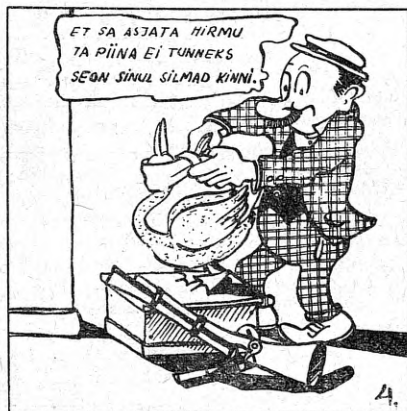
Saatejaamade nimestik.

Saatejaama nimi	Riik	Laine- pikkus m	Saged. kHz	Võims. kW	Vaheaja märk	Vastuvõtja seadmine
Königsberg	Saksamaa	217	1382	0,6	Gong „dis“ ja „As“ 3 korda 4,5 se- kundi jooksul ja metroom	
Köln	„	227,4	1319	1,7	Helimäng „a“ „gis“	
Lods	Poola	233,8	1283	2,2		
Bordeaux	Prantsusmaa	237,5	1263	3		
Nürnberg	Saksamaa	238,9	1256	2,3	5 teravat kella lööki	
Vilno	Poola	244,1	1229	22	Käokukkumine. sarve hütud	
Bern	Sveits	245,9	1220	1,1	Meloodia „a“ duur ja metroom	
Triest	Itaalia	247,7	1211	15	Kellalöögid	
Gleiwitz	Saksamaa	253,4	1184	5,6	Metr. 200 lööki m.	
Leipzig	Saksamaa	259	1157	2,3	Metr. 240 lööki m. ja vahel kellamäng	
London-National	Inglismaa	261,3	1148	67	Metroom	
Moravska-Ostrava	Tshehoslov.	263,4	1139	11		
Heilsberg	Saksamaa	276,5	1085	75	Gong dis, ais — 3 korda 4,5 sek. ja metroom	
Bratislava	Tshehoslov.	278,8	1076	14	Helid c, e, g, g	
Kopenhagen	Taani	281,2	1067	1	Kellamäng, sireen ja 3 gongilööki	
Stettin	Saksamaa	283,6	1058	0,6	Metr. 240 lööki m.	
Berlin O	„	283,6	1058	0,6		
Montpellier	Prantsusmaa	286	1049	1,2	Ööbikulaul	
Viipuri	Soome	291	1031	13,2		
Koshice	Tshehoslov.	293,5	1022	2,6	Kell 20 kellatorni mäng	
Turiin (Torino)	Itaalia	296,1	1013	8,5	Ööpikulaul	
Hilversum	Hollandi	296,1	1013	3,3	Helid	
London (Manchest.)	Inglismaa	301,5	995	70	Metroom	
Bordeaux-Lafayette	Prantsusmaa	304	986	20		
Zagreb (Agram)	Jugoslaavia	307	977	0,8	Metr. 100 lööki m.	
Genua	Itaalia	312,8	959	1,4	Sarvehütud	
Krakov	Poola	312,8	959	1,5	Kolm heli e, d, h	
Göteborg	Rootsi	321,9	932	15	Metr. 80 lööki m.	
Breslau	Saksamaa	330	909	1,7	Metr. 240 lööki m.	
Tartu	Eesti	465,8	923	0,5		
Neapel (Napoli)	Itaalia	331,4	905	1,7	Mäng karjavilel	
Poznan	Poola	334,8	896	1,8	Metr. Kellamäng ja kell 1 pasunam.	
Brüssel (Weltheim)	Belgia	338,2	887	20	Gong 15—17 löök. min.	
Brno	Tshehoslov.	342	878	36		
Strassburg	Prantsusmaa	345,2	869	17	Gong 15—17 lööki min.	
Barcelona	Hispaania	348,8	860	7,6	Meloodia 39	
Graz	Austria	352,5	851	9,5	Metr. 200 lööki m.	
London-Regionaal	Inglismaa	356,3	842	70	Kell ja metron.	
Mühlacker	Saksamaa	360,1	833	75	3 heli c, d, g	
Algier Radio	Algier	363,6	825	16		
Helsinki	Soome	368,1	815	15		
Hamburg	Saksamaa	372,2	806	1,7	(Ha)	
Lwow (Lemberg)	Poola	380,7	788	22		
Radio Toulouse	Prantsusmaa	385,1	779	15	Gong ja linnulaul	
Frankfurt a Main	Saksamaa	389,6	770	1,7	Metr. 100 löök. m. ja . . . . . (f)	
Bukarest	Rumeenia	394,2	761	16	Metron. 100 löök. min.	
Davenry (Midl.Reg)	Inglismaa	398,9	752	38	Metron. 120 lööki minutis	
Sottens	Shveits	403,8	743	25	Rahvalaul	
Kattovice	Poola	408,7	734	16	Metron. 120 lööki minutis	
Berlin-Witzleben	Saksamaa	419	716	1,7	Metron. 120 lööki min.	
Belgrad	Jugoslaavia	430,4	697	2,8	Metron. 100 lööki minutis	
Stokholm	Rootsi	435,4	689	75	Kellamäng ja vahel metron. 80 lööki m.	
Room	Itaalia	441,2	680	75	Rahvalaul karjavilel	
Beromünster	Shveits	458,4	653	77	Helid as, a, c, c	
Langeberg	Saksamaa	472,4	635	17	Kellad e, cis, cis, gis ja e	
London (Northern)	Inglismaa	479,2	626	70	Metroom	
Praaha I	Tshehoslov.	486,2	617	5,5	Kellad	
Milano	Itaalia	500,8	599	8,5	Ööbiku laul	
Tallinna	Eesti	500,8	599	10	Alul metroom	
Valenzia	Itaalia	502	598	8		
Brüssel I (Veltheim)	Belgia	508,5	590	15	Alul vile, pärast metroom	
Wiin (Rosenhügel)	Austria	516,4	581	20	Metr. 270 löök. m.	
Riia	Läti	524,5	572	12	Metroom	
Sundsvall	Rootsi	541,5	554	15	Metr. 80 lööki m.	
Budapest (Lakihegy)	Ungari	550,5	545	23	Kellad gis, h, a, gis	
Kaiserlautern	Saksamaa	559,7	536	1,7	5 kellahäält	
Ljubljana	Jugoslaavia	575,8	521	2,8	Käokukkumine	
Pori	Soome	690	434,6	1,5		
Moskva	Venemaa	720	416,6	20	Morse	
Genf	Shveits	759,5	395	1,25	Vile ja algmeloodia	

Saatejaamade nimestik (järg).

Saatejaama nimi	Riik	Laine- pikkus m	Saged. kHz	Võims. kW	Vaheaja märk	Vastuvõtja seadmine
Nishnij-Nowgorod	Venemaa	761	394	4		
Swerdlowsk	"	824	364	36		
Harkov	Venemaa	937,5	320	16		
Alma Ata	"	968	310	10		
Leningrad (RW 53)	"	1000	300	100	Käokukkumine	
Leningrad (RW3)	"	1000	300	20		
Oslo	Norra	1083	277	75	Rahvaviis	
Moskva (Imeni Popova)	Venemaa	1100	272,7	40	Summer ja metroom	
Kallundborg	Taani	1153,8	260	10	Metroom	
Taschkent	Venemaa	1170	256	25		
Reykjavik	Island	1200	250	16		
Istambul	Türgi	1204,8	249	5	75 gongi lööki m.	
Moskva Shelkovo	Venemaa	1304,3	230	100		
Motala	Rootsi	1348	222,5	40	Metroom	
Varssav	Poola	1411,8	212,5	158	Kellamäng, (W)	
Eifelitorn	Prantsusmaa	1445,8	207	15	Sarvehüüd	
Moskva	Venemaa	1481,5	202,5	100		
Daventry	Inglismaa	1554,4	193	35	Metroom	
Königswusterhaus.	Saksamaa	1634,9	183	75	Metron. 240 lööki min.	
Raadio Paris	Prantsusmaa	1724,1	174	17	Kellamäng	
Lahti	Soome	1796	167	54		
Huizen	Hollandi	1875	150	6,5	Helid	
Kowno	Leedu	1935	155	7	Metroom	

Mihkel Kilu peab mardipäeva

EHITAJAD! Teadustage toimetusele „Raadios“ kirjeldatud aparaatide ehitustulemustest!

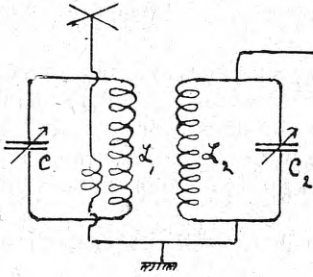

Uusimaid antenni lülitusi

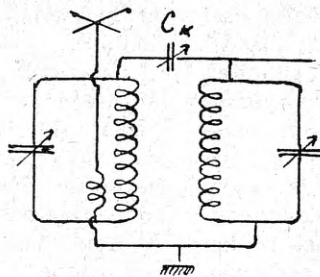
H. Enok

Moodsad vastuvõtjad varustatakse viimasel ajal sageli kahe kinnise võnkeringiga antennihela ja esimese võimendaja lambi vahel. Sarnase lülituse omasid hiljutisel raadionäitusel väljapandud aparaadest terve rida. Sarnase seade eesmärk on saavutada suurem selektiivsus enne võimendamist (eelselektioon, Vorselektion). Põhimõtte ei ole iseenesest kaugeltki uus; 7–8 aastat tagasi ilmusid ajakirjanduses mitmesuguste väga selektiivsete apa-

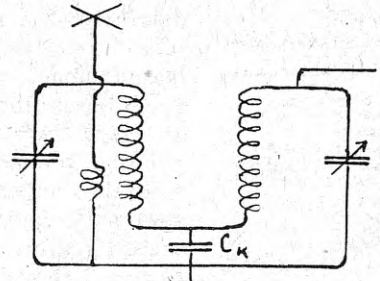
seada nõrgem, mida vähemad on kadud võnkeahelais. Side nõrgenemisel suureneb selektiivsus, kuid ainult teatud piirini, milline oleneb peaaeglikult võnkeringi $C_2 L_2$ sumbuusest. Võnkeringi $C_2 L_2$ juurelisamine ei anna igatahes rohkem selektiivsust juure, kui ühe kõrgesagedusastme juurelisamine sama võnkeringiga. Selle tõttu ei tuleks ka kunagi oodata liig suuri üllatusi selliselt lülitusilt. Kui mõnes aparaadis selektiivsus väga tun-

Joon. 1.

Joon. 2

Joon. 3

raatide kirjeldused eelselektiooniga, kuid poolehoidu nad ei leidnud selle tõttu, et aparaadi käsitamine muutus keerulisemaks. Nõitrodüünide ajajärgul ei olnud ka vajadust tarvitusele võtta selektiooni, sest kaks kõrgesageduse astet ja low-loss poolid andsid juba iseenesest küllaldase selektiivsuse. Võimendusastmete arvuga tõusis proportsionaalselt ka selektiivsus. Moodsad varivõrelambid töötavad hoopis teises olukorras: üks varivõrelamp kõrgesagedusastmes annab sageli juba nõuetava tundelikkuse ja hääletugevuse, kuid selektiivsus jätab soovida; ainult hääle loomulikkuse kulul võib kahe võnkeringiga saavutada väga hää selektiivsus. Sellistel juhustel on väga kasulik varustada aparaati eelselektiooniga (Bandfilter).

Lülituse põhimõtte on järgmine:

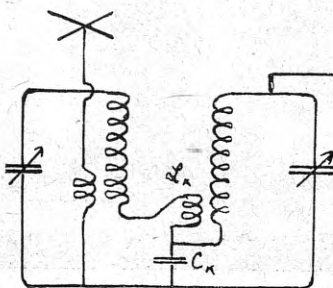
Antenniga on seotud induktiivselt või autotransformaatorliselt võnkering $C_1 L_1$ ja viimase pooliga teine võnkering $L_2 C_2$, milline saadab pinget esimese lambi võrele (joon. 1). Kui side ringide vahel on õieti valitud, siis muutub selektiivsus palju paremaks kui ühe võnkeringi korral, ilma et aparaadi tundelikkus tunduvalt langeks. Side võnkeringide vahel peab olema väga nõrk, ning

duvalt tõuseb, siis on see alati seletatav sellega, et aste ei ole täiesti vaba reaktsioonist.

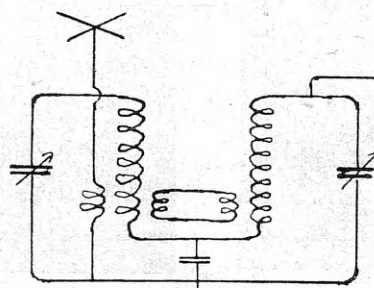
Pole aga ka kerge saavutada nõuetavat nõrka sidet, kuna aparaadis kõrvuti asetatud poolid annavad alati liig tugeva sidetuse. Poolid tulevad kapseldada ning siduda väikeste sidepoolide abil. Sidepool võib asuda järjestikku esimeses võnkeringis ning mõjuda teisele ringile, nagu joonisel 4. Side võib ka olla teostatud kahe omavahel ühendatud sidepoolide abil, nagu joonisel 5.

Kui on soovitatav alal hoida terves lainepiirkonnas aparaadi tundelikkust ja selektiivsust, siis on tarvilik muuta side tugevust, sest pikemate lainete poole jääks alaline side nõrgaks. Inguktiivse sidetuse kõrval muutuks aparaadi konstruktsioon keerulisemaks; üks sidepool peaks olema liikuv või pöörlev.

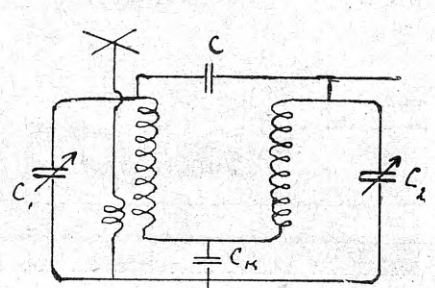
Selles mõttes on otstarbekohasem joonisel 2 kujutatud sidetusviis väikese pöörkondensaatori C_K abil. Esimesest võnkeringist hargneb vool selle kondensaatori kaudu teise võnkeringi ning paneb viimase võnkuma. Side tugevneb kondensaatori mahtvuse suurendamisega. Kondensaator C_K võib olla asetatud peakondensaatorite völliile mingil tei-

Joon. 4

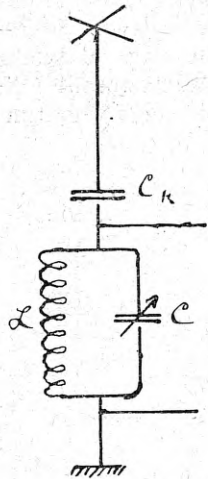

Joon. 5

Joon. 6.

sel teel sellega mehhaaniliselt kupeldatud; kui alg- ja lõpumahuvused on valitud õieti, siis jääb sidetugevus optimaalseks terves skaalaulatuses. Võib ka käsitsi reguleerida kondensaatori C_K , kuid tuleb arvestada käemõjuga, sest mõlemad kondensaatori katted on ühendatud pinge all asuvate poolide ot- sadega. Sellel sidestusviisil on kõik induktiivse sidestuse väärtused. Kondensaatori C_K reguleeri- mine ei avalda mõju võnke- ringide häälestusele, sest ta ei asu võnkeringides. Joon. 3 on näidatud mahtvusline sidestus. Sidekondensaator C_K on siin ühine mõlematele võnkeringi- dele. Esimese ringi võnkumisel tekib kondensaatori C_K plaadel teatud pinge, milline sünnitab voolu teises ringis. Loomulikult on side seda tugevam, mida väiksem kondensaator C_K , sest väiksele kondensaatorile langeb suurem pingeosa. Sidekonden- saatori mahtvus oleneb võnke- ringide elektrilisist andmeist, keskmine suurus on 50.000 cm. Sidetugevuse reguleerimine teeb selles lülituses raskusi: esiteks suure mahtvuse tõttu ja tei- seks avaldab kondensaatori C_K mahtvuse muut- mine mõju ringide häälestusele.

Joon. 7.

seks avaldab kondensaatori C_K mahtvuse muut- mine mõju ringide häälestusele.

On olemas terve rida lülitusi sidetugevuse auto- maatseks alalhoidmiseks ilma mehhaaniliste abinõu- deta. Selleks kombineeritakse mahtvusline sides- tus induktiivsega niiviisi, et ühe sidestuse nõrge- nemisel teine tugevneks. Joonisel 4 on näidatud segasidestus. Pool L_K asub järjestikku esimeses võn- keringis, kuid on seotud teise ringiga; see pool annab induktiivse sidestuse, kuna mahtvusline sidestus on saavutatud kondensaatoriga C_K . Kui sidetugevused on valitud õieti ja pool L_K keritud vastavas suunas, siis jääb üldine sidestus enam-

vähem püsivaks terves lainepiirkonnas. Aparaa- di ehitamisel on kõige otstarbekohasem leida opti- maalset sidetugevust praktiliselt katsete teel, ase- tates sidepool L_K esialgu niiviisi, et oleks võimalik muuta sidetugevust. Sidepooli otsade ringivaheta- mine võib palju kaasa aidata induktiivse side mõju kindlakstegemisel ja reguleerimisel; sarnane katses- tamine ja reguleerimine on isegi siis soovitatav, kui konstruktor ehitab aparaa- di kindlate juhtnööride ja jooniste järele, sest võnkeringide elektrilised oma- dused ja kapseldamise mõju ei ole kunagi täpselt võrdsed.

Iga võnkeringi pool võib ka olla varustatud oma sidepooliga, nagu joonisel 5. Sellel lülitusel on paremus, et sidepoolid ei asu otsekohe võnke- ringides.

Enam-vähem ühtlase sidetugevuse võib ka saada lülitusega joon. 6. Kondensaator C_K annab maht- vuslist sidestust, kuna kondensaator C mõjub sel- lele vastu lainepikkuse muutmisel. Aparaa- di regu- leerimise lihtsustamiseks C võib olla väike pöör- kondensaator.

Kondensaatoreid C_1 ja C_2 võib ka asetada ühi- sele võllile.

Aparaatides ühe reguleerimisnupuga on järg- mine lihtne antennilülitusviis suurt poolehoidu leid- nud (joonis 7). Võrevõnkering CL on asetatud an- tenniahelasse „pikalaine lülituses“, kuid eraldatud antennist väikse kondensaatoriga C_K , mahtvusega 25—50 cm. Selle kondensaatori mõjul jääb side antenni ja võnkeringi vahel seda nõrgemaks, mida väiksem on kondensaator; selektiivsus paraneb, kuid tundelikkus langeb. Antenni mahtvus on lülitud järjestikku väikse mahtvusega C_K , mille tõttu esimese muudatused üleminekul ühelt an- tennilt teisele avaldavad väga vähe mõju hääles- tusele.

Tundelikkude varivõrelampidega annab lülitus küllaldase tundelikkuse ja hää selektiivsuse, kus- juures kondensaator C võib asuda ühisel võllil järgnevate võnkeringide kondensaatoritega.

Dancing-palace'i „Gloria“ tantsuorkester

Kurt Strobel ühes oma orkestriga

Orkestri laulutrio

Vastuvõtjate ühiskasutamisesest

Eelmises „Radio“ numbris kirjutab hra K. Reinmann Eesti raadioludest ja soovib kõige odavama kuulamismoodusena lampaparaatide ühiskasutamist.

Võin kinnitada enda kogemuste põhjal, et see tõsi on ja ühiskasutamine väärrib tõesti laiemat levimist. Kuid tahaksin korrigeerida hra Reinmanni väidet, nagu oleks minu kuulajasvõrgus vastuvõtt 22 valjuhääldajaga ja 5-lamb. aparadi juures nõrgavõitu.

On küll õigus, et mõni aasta tagasi, kui hra Reinmann Loksat külastas, oli mul üks vanatübiline nõitrodüün, mis mitte ainult ei töötanud nõrgavõitu, vaid ka terve rea anoodakkumulaatoreid raiskas mul ära oma suure volutarvituse tõttu. Küllap selgi korral mõni osa anoodakkudest oli ehk nõrkenud. Hiljem läksin aga üle 3-lamb. varivõre-aparaadile (kõrgesagedus varivõrelamp, harilik audion ja lõpplambiks pentood), ning võin ütelda, et praegu — raudnikkel anoodakkudega — vastuvõtu tugevus midagi soovida ei jätta üheski kuulamiskohas. Ja neid kohti on praegu 23, peale selle omas korteris 3, seega kokku 26 valjuhääldajat.

Väljumistransformaator muidugi on tarvilik, ilma sellela on tulemused rohkem juhuslikud.

Kõigi 26 valjuhääldaja juurelüliline või ühega kuulamine ei muuda hääletugevust kuigi märgatavalt, seega võiks nende arv kindlasti palju suuremgi olla, kuid praegu valitsev üldine kitsikus ei võimalda nende arvu suurendamist. Et aga kehvale ajale vaatamata minu kuulajate arv umbes samal kõrgusel püsib, on tõenduseks, et see kuulamismoodus kõige odavam ja siiski küllalt vastuvõetav on, vaatamata sellele, et kuulajad on sunnitud rahulduma peajasjalikult ühe saatejaama eeskavaga.

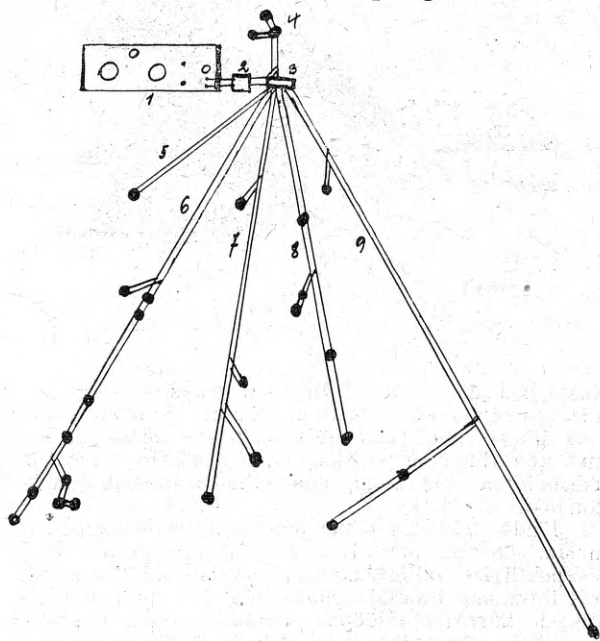
Aga palju meil siis õige neid jaamu valida on! Kes võõraid keeli ei valda, see on juba saatusest määratud kuulama peamiselt Tallinnat; ainuke asi, mida lihtkoodanik väljast kuulata saab, on muusika. Aga maaelanik pole kaugeltki niivõrt muusikasse hullunud, et ta seda igapäev kuulata viitsiks. Peasjaks jääb eeskava praktiline osa: kõned, õpetunnid, päevauudised, ilmateated, kellaaeg; isegi kuulutused sünnitavad tihti elevust. Ja väga kurdetakse riigikogu ülekande puudumist; samuti armastatakse muid ülekandeid, kus on mõttevahetust. Sellistest on õperingid väga teretulnud. Just maaelanik näeb ringhäälingus kultuuri tegurit, aga mitte grammofoni-aseainet!

Kuna lehtede teatel Tallinnas on leidunud isegi mõnisada „välismaa-haiget“, kes suhtuvad Tallinna ringhäälingusse nii suure põlgusega, et tihkavad esineda koguni sulgemise nõudega, siis meie siin küll peame seda laia käelligutust ainult linnameeste sensatsioonihimuks. Ei teeks vist paha, kui ringhäälingu jänesekütid neid allkirju lähema juurdluse alla võtaks! Kindlasti püüab mõnigi jänes endale õigustust leida selles impulsiivses väljaastumises teiste selja taga. Ja kuigi kõlistatakse taskus kahekordset maksu, siis tegelikult tõukejõuks on vist küll lootus maksust hoopis vabaneda.

Maamees arvab, et kus viga näed laita, seal tule ja aita, aga mitte ära karga jaluli otsa. Kui neil 200 isikul nii vähe on rahast kahju, et ringhäälingu „matuse kuludeks“ isegi kahekordset maksu paljuku ei pea, kas ei oleks siiski mõistlikum veel natuke juurde panna ja 300 ringhäälingu osatähte osta! Aga 300 uut osanikku võiks palju mõjuvamalt ringhäälingu eduks — seega iseendi ja kogu rahva eduks — kaasa rääkida kui 300 hauakaevajat.

Milline operetlik jõuk!*

Tagasi tulles radio ühiskasutamise juurde peab alla kriipsutama ka seda, et praegu enam ei ole

1) aparat, 2) väljumistransformaator, 3) „lülitustahvel“ — tegelikult lihtne telefoniredel 5 paari peatelef. jaoks, 4) enda korter, 5) I liin, umbes 200 m, 6) II liin, umbes 1 km, 7) III liin, sama pikk, 8) IV liin, umbes 500 m, 9) V liin, üle 3 km pikk.

maksu poolest takistusi sarnaste ettevõtete loomiseks. Varem kuulusid sel juhul aparadid kallima maksu alla ja ka kaaskuulajad võrdselt detektori kuulajatega. Nüüd on veel ainult viimane maks, kuna vastuvõtja käib hariliku maksu alla.

Samuti on tehniliselt väga lihtne toiming see kaaskuulajate juurdevõtmine: tarvitseb ainult aparadi valjuhääldaja puksidest panna minema kahejuheline liin, mille teine ots lõpeb valjuhääldaja stekkerites, ükskõik kui kaugel. Samast liinist võib samuti tõmmata veel haruline, ilma et iga liin pruugiks alata aparadi juurest, seega kõik valjuhääldajad tulevad panna n. n. paralleel-lülitusse.

Asjast huvitatuile lisan siia juurde enda kuulajasvõrgu skeemi, mida mõned armastavad nimetada minu „ringhäälinguks“.

J. Mikiver
Loksal

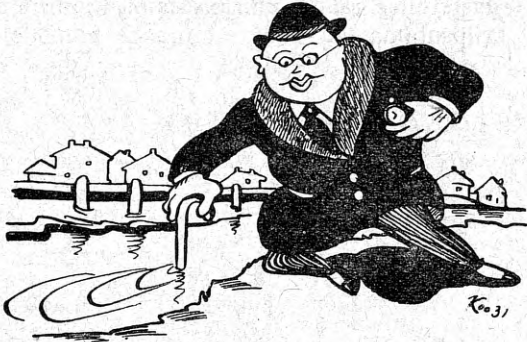
* Toimetuselt. Nagu teadjalt poolt kuuleme, on kõneall oleva „opereti“ lavastajaks üks isik, kellel olevat olnud isiklised põhjused Ringhäälingule „nummert“ teha.

Akkude laadimise jaam Härjapeajõe

Grotesk

Sügispäikese soojade kiirte all hiilis pikkamööda Mihkel Kaasiku ettevõtlik kogu sadama aitade ja raudteede vahel. Tammine kepp kõpsatas väikesi kive mööda ja vahest peatus kepi kandja, kummardus ja mõõtis kepiga jõe sügavust. Vahest pildus jõkke paberitükke ja hoolega jälgis nende sõitu mere poole, vaadates taskukella sekundinäitajat.

Ehk küll oli pühapäev, töötasid siiski laevaliiniid ja alles pool tundi tagasi oli lahkunud härra Kaasik luksusauriku „Tigu“ mugavast einelauast. Laevalt lahkumine tegi lõpu välismaa reisile, mille Kaasik oli ette võtnud

[Kepp käes, mõõtis ta jõe sügavust ja kiirust.

Kesk- ja Lääne-Euroopa riikide raadioasjandusega tutvumiseks uue raadiohooaja ajal. Rõõmust viibida jälle kodumaa pinnal, kibelesid meie kangelase varbad, ja laaditud kohvrid ning pakid autosse ja käskinud need oma uksehoidjale üle anda, mõfles härra Kaasik jala koju kõndida.

Jõudnud Uuel Sadama tänaval külmetusmajani, rõõmustus ta pilk meeldivast sirge ja asfalteeritud tänavaga perspektiivist, mille kaugel lõpul ristlesid Narva maanteel ilusaimad trammivagunid Põhja-Euroopas. Varsti lõikasid tänavas raudrööpad ja Kaasiku ninna tungis tuttav kibehapukas lõhn.

„Mida tuletab meelde see lõhn?“ mõtiskles veel Kaasik, kui ta jalgade all kõmasid tugevad puuplangud ja silmad kohtasid kiirelt voolavaid rammusaid vooge, väga sarnased paksule hernesupile. Siis alles meelestus Kaasikule, et see on ju üle Baltikumi kuulus Härjapeajõgi, Tallinna hügieeniline maksimaaltermomeeter.

Kurvad mõlgutused täitsid ta pead, tuli meelde ammu lubatud kollektor, kuid praktiline ja tehniline mõistus lämmatas aju lüürilised kõrvalhüpped ja märkas kõigest pahest ainult jõe väga kiiret voolu. Ja see andis mehele toreda, vägeva, uue idee.

Seepärast ta pöörduski tänavalt kõrvale, jälgis jõge aitade ja raudteede vahel, mõõtis kepiga sügavust ja voolukiirust. Jõgi suundus raudtee kõrval risti üle Hollandi tänava, piki Jõe tänavat, puges Narva maantee all läbi, parfümeeris pagariäri ja kohvikut põranda alla, vingerdas Kompassi tänavate labüridis ja läks lõpuks erakrundile. Rohkem polnud Kaasikul teada tarviski — olemasolu territoorium piisas idee teostamiseks.

Rahuldatud südamega kõndis ta koju, lõunatas, tegi väikese uinaku ja õhtupoole sammus ta Kalamaja rajooni, kus elas tuttav hüdro- ja elektriinsener, alles hiljuti kuulsa Danzigi eksportülikooli lõpetanud dipl. ing. aukraadiga.

Insener oli kodus ja mängis koroonat. Joonestuslaud oli tühi, tushipotid lahtikorkimata. Ka naelas rippuv valge töömantel oli puutumatu puhast.

„Härra Kaasikut ka harvasti näha!“

„Ja, tulin alles täna välismaalt ja tahan kodulinna ühe väikese ettevõttega üllatada.“

„Milline see siis oleks?“ küsis insenerihärra.

Kaasik naeratas uhkelt ja palus inseneri laotada lauale Tallinna plaani ja pühendas tähtsa tagasihoidlikkusega tehnikamehe asja sissu.

„Nüüd aga palun Teilt, kui asjatundjalt hüdro- ja elektrotehnika alal, üksikasjalist arvamist ettevõtte teostamise võimaluste kohta ja kui see jaatavaks kujuneb, siis hakkame harutama finantseerimise küsimust.“

Insener avas tsirklikarbi, võttis lausahtlist logaritmilise lineaali, avas lauale mõned kõhukad leksikonid, pühkis mantli nurgaga prillid puhtaks, kõhatas ja algas:

„Teie ütlesite, härra Kaa-ik, et vesi Härjapeajões voolab sadama poole. Tähendab meri on madalamal jõe algallikast. Kui meri on madalamal, siis tekib vool jões. Veepindade vahe mõõdetakse promillidega ja kukkumine hobusejõududega. Mõõtes plaanilt tsirkliga näeme, et Gonsiori t. ja sadama vahes on veepindade vahe 2500 promilli ja Härjapeajõe laust ja vee paksust arvesse võttes, saame Isaak Newtoni differentsiaalvalemi järgi jõe kukkumiseks 7500 tehnilist hobuse jõudu. Pean nimeutama, et kukkumine ja võime on identsed mõisted.“

See on õnn, et kukkumine nii suur on, nüüd võime töösse rakendada turbiini; vastasel korral oleks tulnud leppida lihtsa vesirattaga. Väike Kompassi tänav moodustab loomuliku oru, sinna ehitame puupostidele kaks raudbetooni kaevu. Kaevudesse asetame poolvõllitud Veedemani süsteemilised vesiturbiinid, nende võllidele kuppeldame alalise voolu madalpinge generaatorid. Peale ehitame varivõre kuuri „Cellotex“ katusega. Kõrvaloleva maja teise korrast üürime laadimissaaliks ja sinna mahutame ka kaugelaadimisseade, milline minu leiutatud ja konstrueeritud. Selle abil on võimalik 500 km raadiuses laadida igasugust akkut.

Kõik ehitused valmis, sulgeme eelnimetatud kitsa tänavaga ja paisutame veepinna 0,5 meetri võrra. Otsekohe hakkavad töötama siis turbiinid ja generaatorid ning meile jääb ainult voolu peale tellimisi vastu võtta. Veepinna tõus uputab küll ümbruskonna majade keldrid, kuid meie püüame linnavalitsuselt selle peale kontsessiooni saada.“

Referaadi lõpuga oli haripunktile tõusnud ka Mihkel Kaasiku tuju ja rõõmsalt üllatunult hüüdis ta:

„Tähendab tehniliselt on see ettevõtte tõesti võimalik!“

„Tehniliselt on kõik võimalik,“ vastas insener, „kui aga on raha selle teostamiseks.“

[Järgmisel hommikul jõid kaks inimest ehtsat soome kohvi.

„Algame siis harutama kapitaliküsimust“ sõnas Kaasik. „Ja lubage, et ma endale kujunenud plaani Teile esitan.“

Välismaal on raha väga odav. Raha aga tungib sinna, kus ta rohkem teenib. Meil Eestis on palju ettevõtteid, kuhu välismaa kapital teenima pandud. Teie, härra insener, visake täna õõsel pisike jaama projekt ühes kulude ja tulude kalkulatsiooniga ja homme hommikul kohtame kohvikus. Algame siis tarvilikke käike.“

Järgmisel hommikul jõid klaasplatega laua taga kaks inimest ehtsat soome kohvi. Lähemalt vaadates tunneme neis inseneri ja härra Kaasikut. Inseneril on käepärast paks joonisterull, Kaasikul portfell. Elavalt kõueldes viimistlevad nad projekti.

Kohvi joodud, tõusevad herrad ja samuvad kesklinna. Raekojast ei möödu nad mitte, vaid tõusevad ajaloolist trepi mööda otsekohe bürgermeistri kabineti poole. Uks avaneb ja sulgeb härrade järel. Poole tunni pärast avaneb uuesti ja herrad astuvad allapoole rõõmsail nägudel. Vastutulek on garanteeritud, tarvis on ainult mõningaid tehnilisi küsimusi lahendada ehitusdireksiooniga.

Ehitusdireksiooni presidendist kabinetist lahkuvad ettevõtjad veel rõõmsamalt. Linnanõunikud näivad edumeelsed olema ja kõigiti uuenduslike püüetega. Jääb järele ainult pöörduda panga poole, kes vahetalitajaks välismaa kapitali ja eesti ettevõtjate vahel.

Kiires tempos astub Mihkel Kaasik ühes kaaslasega panga poole. Kullatud mundris uksehoidja tervitab majasteetlikult ja pärib härrade soovet.

Neid kuulda saades, juhivad herrad panga direktori kabinetti. Tunni möödudes astuvad panga trepist alla

ettevõtlikkust, kes isegi solgijõed rakendavad üldsuse teenistusse, purustatakse sektiipudel generaatori pähe, kuni viimaks ringhäälingu direktor pidulikult lõikab läbi siidiniidi, millega kinni köidetud turbiini jooksuratas. Frakis ja valges lipsus Mihkel Kaasik käsitab regulaatore ja lülilaid, kuni majasteetlik undamine kõlab üle Narva maantee. Akkude laadimise jaam töötab ja jääb töötama kulumiseni. Terves Eestis, Lõuna- ja Kesk-Soomes aga laevad end kümned tuhandad akkud ehitaja inseneri kaugeltlaadimise seade abil.

Ühe kuu möödudes selgub, et jaam töötab laitmatult, voolutellimisi on palju ja ümbruskonna keldrite vee all olemise eest tuleb üüri maksta. Ka Härjapeajõe ääres olevad, jaamast ülalpool asuvad tänavad on vee all. Selle pahe on kõrvaldanud Kaasik, ehitades tänavale kandevõimsad katused, kus kõnnitee ja sõidutee.

Kõrvalised kulud on jaamal küll suured, kuid tulud on veel suuremad, sest jaama paigutatud kapital renteerub hästi.

Nii läks kõik hästi ja insenerihärra oli korraga kuulnud ning teda kutsuti isegi Gröönimaale jäämägedele elektrijaamu ehitama. Mihkel Kaasik aga kõndis ringi paisuva rahapungaga ja tegi igapäev oma korralikud napsid.

Aprilli lõpus algasid hirmsad vihmasajud — Ülemiste järve pind tõusis meetrite kaupa ja Kaasiku jaama turbiinid töötasid kolm korda suurema kiirusega, sest jaama ülevool ei jõudnud kõike vett alla lasta. Ühe suure, kolm päeva kestnud saju läbi tekkis sarnane õnnetus, et ülalpool jaama hakkas Härjapeajõe vesi kohutava kiirusega tõusma. Ei aidanud jaama avatud vesiväravad, isegi jaam hakkas vee alla jääma. Mihkel Kaasik oli kohe päästemeeskonnaga platsis — ise ujumisülikonnas, oli ta korraldustes julge ja vaba, igal pool esimene ja viimane. Kuid ei aidanud miski abinõu, vesi tõusis ja tõusis, telefoniteated kõnelesid maja allkordade uppumisest — elanikud pagesid kõrgemale, siis hakkasid majade teised korrad vee alla jääma — elanikud tõusid katustele ja nägid surma juba suu ääres. Siis tõusis omalt toolit kabinetis pealinna vee- ja rannakaitse ülam ja tegi arvu-rikkaid telefonilisi korraldusi. Väikesed vedurlaevad sõitsid elanikke uputuspiirkonnast päästma, toiduaineid ja vett viima, kuna pioneerid samal ajal mineerisid Kaasiku jaama ja lasksid selle õhku. Kosena tormas liigvesi merre, vabanenud takistusest teel ja ühiskond oli uppumissurmast päästetud.

Mihkel Kaasik aga seisis koidikul oma jaama varemete juures ja katkus meelega peast ühe õga halliks läinud juukseid.

—L—

Kaasik aga seisis varemete juures ja katkus juukseid.

Mihkel Kaasik ja insener, näod rõõmuläikel. Ettevõttele on finantsalus rajatud. Nüüd võivad kohe kiireimas tempos alata tehnilised eeltööd ja jaama ehitus.

Kibedas tegevuses on möödunud kuud ja ühel märtsi kenal pühapäeval täitub uus jõujaam ja selle ümbrus tähtsate kutsutud külalistega. Nende hulgas figureerivad kõik tähtsamad ringhäälingu ja raadiokaubanduse tegelesed, ametiasutuste esindajad ja raadiokuulajate delegatsioonid. Peetakse kõnesid, ülistatakse eesti meeste

Lühikesi teateid

Raadiokontrolöride asi liigub

Neil päevil andis Postipeavalitsus kontrollimise loa 30 raadiokontrolöridele. Ülejäänud saavad mõningate küsimuste selgitamise järele juba lähemal päevil load kätte.

Avalikud raadiohommikud lastele

Ühes varem „Radio“ numbris tõime ühe kirja, kus avaldatakse soovi, et ka lastele saaks korraldatud midagi avalikkude raadioõhtute taolist, kuna meie raadiokuulajate hulk koosneb ka suurearvulise noorte perest. Nüüd ongi see soov täide läinud. Nimelt korraldab Ringhääling Estonia Sinises saalis 15. novembril kell 12 s. o. pühapäeval esimese avaliku raadiohommiku lastele. Kavas on orkestri ettekandeid, vokaal- ja instrumentaalsooloseid, muinasjutte, naljapalu jne. Onu X-il on veel

terve rida üllatusi tagavaras, mis noori raadiosõpru kindlasti huvitab.

Mikrofon lõikussaal

Milano ülikooli haavakliinikus otsustati tervishoidlistel põhjustel ette võtta täielik eraldamine kuulde- ja operatsioonisaali vahel. Üliõpilased eraldatakse edaspidi klaasseinaga operatsiooniruumist, kuna aga õpetav professor õppijaid mikrofoni ja valjuhääldaja kaudu juhatab. Esimesed sarnased sisseseaded Itaalias on pärit saksa firmalt Siemens & Halskelt, kes muretses ühe 1,5-watilise võimendaja ühes vastava valjuhääldajaga.

Norra saatejaama võimendamine

Nagu Taani ringhäälingu juhatus teatab, suurendatakse Kallundborgi pikklaine saatja võimsust. Üksikasjad ei ole veel kujunenud kindlaks.

Tehniline kirjast

S. O. S. — C4 Paides. 1) Teie transformaatori raudsüdamik kõlbab. 2) Kui Teie valite induktsiooni 8000 ja esimähi keerdudeks 1100, siis tuleb sekundärmähis võtta 2×1570 keerdud, traat 0,2 mm (muudu Teie ei mahu kõiki mähiseid ära), 26-voldilisele mähisele 2×130 keerdud, 0,8 traadist, 4-voldilisele mähisele 2×12 keerdud, 1,8 ja 1 mm traadist, 1,8-voldilisele mähisele $2 \times 4,5$ keerdud, 1,2 mm traadist. 3) Kõrsitud aladajad lambid kõlbavad, kuid ärge kasutage lampi 328 ilma takistuslambita 329. 4) Dünaamilise valjuhääldaja mähis ei mahu Teie südamikule enam peale. 5) Aladajalampide kütteahelasse pole mõtet paigutada reostaati. 6) Paispooli mähis kõlbab. 7) Teie pingejagaja takistus osutuks liiga väikeseks ja seepärast koormaks asjata võrkanoodi mähiseid ning lampi. Hää pingejagaja peaks omama vähemalt 20000 oomilise takistuse, seega peaks vähemalt 2 korda Teie omast suurem olema. 8) Tantaalaladajat võib kasutada, kuid siis peavad mähised väiksema pingega olema, umbes 15—16 volti. Soovitame teha 26-voldilisele mähisele haruühendused selle pingele pealt, siis võite soovikohaselt kasutada lamp- ehk tantaalaladajat. Haruühendus tuleb teha 80-da keeru pealt. 9) Dünaamilise valjuhääldaja ehituskirjeldus ilmus „Raadios“ nr. 27. Iseehitamine nõuab väga suurt vilumust, kui soovitate häid tulemusi saada.

627—8KR. „Nadir“ Luxuse värviks on eriline lakk, mida saab osta. Kahjuks ei tule ise värvides alati värv nii ilus välja, resultaadid on enam-vähem juhuslised.

V. B. Tartus. Montaazhplaan saadetud. Vastus Teie küsimuse peale sisaldab toimetuse märkuses artikli eesotsas. Seadusetähe järele see vastuvõtja pole linnades lubatud.

T. Viljandis. Raudnikkel-akkumulaator peab vähemalt 2—3 korda kauem vastu, kui tina-akkumulaator. Ühesuguse võime juures on raudnikkel-akku ligi 2 korda korda kallim tina-akku. Esindaja Eestis: Firma Lohmann, Tallinn Pikk tän. 33.

Jüri U. Tallinnas. 1) Seaduse mõiste on, et antenniluba võib kesta pool aastat, siis peab aparaat valmis ehitatud olema. 2) Koju ei tule keegi aparaati proovima, igal juhul tuleb see proovikotta toimetada. 3) Fadingi vastu pole mingisugust abinõu olemas. Fading tekib raadiolainete levimise omadusist.

K. J. Tobra. Üheksa kontaktiga lülilaid leidub igas Tallinna suuremas raadioäris, kõige parem on Teil otsekohe pöörduda mõne raadioäri poole.

?—? Rakke. 1) Vastuvõtja selektiivsust saate suurendada ainult antenni lühendamisega. 2) Antenni pikkust võib vähendada kuni 15 meetri. 3) Lõpplambi soojenemine on loomulik nähe. Soojenemise vähenemist saate lambi võre eelpinge tõstmisega. 4) Ei soovita Teil märja anoodipatarei tegemisega aega viitma hakata, töö ei tasu vaeva ja lõpuks läheb see nali liiga kalliks juba vastavate purkide puududes, pealegi ei leidu müügil elementide valmistamiseks täiesti kõlbulikke aineid.

Amatöör II. 1) Philips takistussidestus annab väga häid tagajärgi, igatahes mitte halvemaid kui autori soovitatud lamp. 2) Sidestaja lülitakse audionlambi ja esimese madalsageduslambi vahele. Ühenduste skeem on sidestajaga kaasas, pealegi on sidestaja klemmidel märgitud, kuhu need lülida tuleb. 3) Selles vastuvõtjas XD4 on küllaldane.

A. S. Tallinnas. 1) Teie vastuvõtja lülitus on nähtavasti väga ebastabiilne ja tugeva ülekoormatuse ajal hakkab audion võnkuma. Kui ta Teil enne hästi töötas, siis katsuge vahetada audionlamp ümber. Viga seisab kindlasti Teie vastuvõtjas ja mitte saatjas.

A. M. Palamusel. Soovitame Teil ehitada Raadios nr. 8, 9 ja 10 kirjeldatud varivõrelambiga vastuvõtja, mis praegusaja võimsaim ja ökonoomsem vastuvõtja iseehitamiseks. Seal saate ka olemasolevaid aparaadi osi ära kasutada. Loomulikult suuruses montaazhskeem on saadaval „Raadio“ toimetuses 50 senti eest. Aparaaadi võite ka ehitada algses kolmelambilisena, viimast madalsageduslambi esialgu ära jättes.

H. M. Pärnus. Alalisvoolu võrkvastuvõtja ehitus on raskeimaid ettevõtteid raadioamatööridele. Teie poolt kirjeldatud nähted on päris harilikud selliste vastuvõtjate juures. Vile tekib soovimatult sidestussist üksikute ahetate vahel ja valgustusvõrgu kaudu. Kirjalikke juhtnõude selle vea kõrvaldamiseks on võimata anda. Viga saab kõrvaldada ainult süstemaatilise lülituse ümberkorraldamisega, kondensaatori plokkide lisandamisega jne. Üldist, igale vastuvõtjale kõlblikku arstimisvahendit pole olemas.

M. K. Tallinn. Lampide anoodpinged ei tohi ületada vabrikupoolt lubatud piire. Neis piirides on aga võimalik võrdlemisi vabalt toimida. Keskmised pinged kõrsitud võrkvastuvõtja lampide anoodil on V_1 — 120 volti, V_2 — 80 volti ja V_3 — 120 volti.

Raadiokulaaja Saaremaal. Teie saate väga hästi aru, miks meil on võimatu vastata küsimuste peale, mis sisaldavad järelepärimisi üksikute firmade aparaatide ja nende väärtuste võrdlemise kohta. Toimetuse ühineb sellepärast selles küsimuses täielikult käesolevas numbris raadiolainete ülevaate kokkuvõttes avaldatud seisukohaga ja jääb Teile vastuse võlga. Teie teise küsimuse peale vastame, et raadioparaadi anoodvoolu tarvitus on eeskätt kasutatud lampide tüübist ja valitud võre eelpingest. Lülitus ei mõjuta voolutarvitust, kui õiged lambid õigeis kohis kasutatud.

Lugejate nurk

Kiri maaraadiokulaajalt

Minu arvamus Tallinna ja Tartu ringhäälingutest

Olen kuulnud juba raadiot mitu aastat, mitte „jänesena“ nagu paljud, panen enesele ikka iga poole aasta järele oma nõutud 7,50 kr. mängu. On hästi kuulata, kui pole kartust, et tullakse konfiskeerima. Nii, jutt oli ju Tallinna ja Tartu ringhäälingutest. Pean nimetama, et niikaua kui ma Tallinnat olen kuulanud on ta päeval ütlemata hästi kuulda ja veel õhtul kuni kella 1/29, vahast ka natuke hiljemini.

Teda segab praegu Itaalia laine. Kuigi puudub kõva interferentsvõre, on tal pisikene tasane undamine. Segamine on kõva, sarnaselt, kord räägib üks ja samal ajal teine mängib heliplaadi muusikat, nagu ma täna jälgin. Tuleb välja kõne grammofoni helide saatel, ehk ümberpöörduvalt. Praegusel juhul võiks Tallinna pikendada lainet natukene, nii, et mõõduks segavast lainest, vast kaoks siis undamine. Segab ju see tunduvalt rohkem.

Üldiselt pean ütlema Tallinna saatejaamadale ei „vea“ kunagi oma lainega. Või on neil mõnesuguseid muid vigu. Sest kuidas töötavad teised jaamad paremini, mõned palju kaugemal ja nõrgema võimega. Üldiselt saatekava läheb kaunis korda. Oleks vast soovivat päevauudiseid pikendada 1/4 ehk 1/3 tunnini. Sest maaelanikud, kes ei saa ajalehti ruttu kätte, saaks ju rohkem teateid palju värskeamana kui oodates lehte.

Mis puutub Tartu saatjasse, on ta tõesti kui uuesti sündinud sellest ajast kui kolis uuele lainele, pole suurt undamist ega suuri segamisi. Saan aru, et Tartu selle võimsusega on Tallinnaga ühekõvune. Milline nähe ei ole õige, võrdleme Tallinn 10 kW ja Tartu 0,5 kW Kuna kaugus on mõlemile poole ühepalju kilomeetrit.

Aparaat on mul ehitud Neudorfi skeemi järele, milline ilmus „Raadios“ 8, 9 ja 10 skeemist on väljajäetud varivõre osa. On kolme lambi praegu ja olen täiesti rahul sellega. Selektiivsus on suur, kuuldavus väga hästi 60 voldilise anoodipatareiga. Lambid töötavad neljandat aastat.

Loodame siiski, et ükskord kostab ka Tallinn kindlasti. „Maaraadiouhiline“

Väljaandja: Üleriikline Eesti Raadiouhing

Vastutav toimetaja: Dr. H. Mäe